

Laisvokas Vladas
31 Norwood Ave
Brooklyn 6, N. Y.

LAISVOJI LIETUVA

Lietuvių laikraštis
Leidžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis

911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
LAfayette 3-8544

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

Lithuanian Newspaper
Published by Lithuanian
Regeneration Association

911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
LAfayette 3-8544

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

XI metal.

Kaina 10 c.

Pentadienis, lapkričio (November) 29 d. 1957.

Kaina 10 c.

Nr. 23 (323)

Suolis į gyvenimą ir į mirtį

M. Petronis

Troškimų realizavimas

Lietuvos karalių, kunigaikščių ir didikų gadinę Lietuvoje baigėsi tragedija. Po gen. Tado Kosciuskos ir Jasinos pralaimėjimų paskutiniame sukilime 1795 m., Lietuva ir Lenkija tampa padalintos tarp Prūsijos, Austrijos ir Rusijos. Sukilimų nualinta Lietuva, patenka Rusijos carų vergijon, kurie nevenddami žiaurių priemonių, griebėsi rusinti ir provokavinti visą lietuvių tautą ir siekė Lietuvos vardą išbraukti iš visų to laiko žemėlapių. Šito spaudimo pasekoje atsiveria kalėjimų ir Sibiro vartai, iškyla Muravjovo kartuvės, užplūsta kraštą bizūnų žandarai ir kazokai bei išplėsiama iš lietuvių rankų lietuviškoji knyga. Deja, jie apsiriko. Jiems nepavyko iš lietuvių širdžių išplėsti laisvės ilgęsi, tėvynės meilę savajai kalbai ir religijai.

Didžiojo apsisprendimo paraštėje

Ir gimta aušrininkai, varpininkai ir knygnešiai, žadindami ne tarpusavio politines kovas, bet sprendžiamą uždavinį, kad lietuvis neužsnūstų ir neapsprastų su vergijos našta. Jie gimė ne purvinti praieiti, ne kelti juodas tautos praieities dėmes, bet giedoti praieities stiprybę, kurti vienybę "vardan tos Lietuvos...", skelbti Lietuvos didvyrių ir karžygių žeme. Ne moralais, bet savo darbu ir pasiaukojimu jie įsamonina kovose išvargintą lietuvių, kad laisvė yra pati didžioji žmogaus vertybė, kad laisvė yra įgimta ir kad tik per ją veržiasi vėli būitis. Už tat drašiai ir su šypsena lietuvis ejo į kovą, kartuves ir kalėjimus dainuodamas: "Lietuviais esame mes gimę, lietuviams norime ir mirt."

Kovų, už lietuvių, kaip žmogaus ir tautos teises įkarštyje, kyla I-sis Pasaulinis karas. Pirmieji karo perkūnų žaibai suliepsnoja Lietuvos žemėje. Dega jos miestai, miesteliai, kaimai... Ardomi keliai ir tiltai, rausiami ir trypiami žaliuojančių javų laukai. Rusijos laikomas vakarų frontas lūžta ir rusai pasitraukia į rytus. Lietuva patenka kaizerinės Vokietijos valion. Vokietija pati alkū mirdama, Lietuvą savo okupacinė se replėse išlaiko tris metus. Per tą laiką ją apiplėšia ir jos ekonominį gyvenimą nualina.

1917 metais sugniužina Lietuvos rytų ir vakarų kaimynų jėgas. Revoliucijoje suvystomas ne tik Rusijos politinis gyvenimas, bet ir armija. Išlipepsnoja pilietinis karas tarp baltųjų ir raudonųjų. Lietuviai kariai, buvusieji Rusijos caro armijoje, pajutę vergijos varžtų laisvumą, Vitebske, Smolenske, Rovnoje, Volke, Sibire ir kitose vietose organizuojasi į savus batalionus. Ir ne tam, kad įsivelti į Rusijoje vykstančios revoliucijos sukurius, bet kad organizuotai su grįžus į Lietuvą ir iš jos išvairius grūviančius kaizerinės Vokietijos likučius. Deja, lietuvių karių organizavimosi stadijoje, — Rusijos valdžios vairą pagrobia bolševikai, skelbdami visoms tautomis ir žmonėms laisvę. Jie savo proklamuojamos laisvės vardan, susiorganizavusius lietuvius karius nuginkluoja ir išvalko. Sibiro lietuvių batalionui tenka kur kas sunkesnė dalis. Bolševikai to bataliono 5 karininkus ir 3 kareivius apnuogina ir sukąvoja kardais. Lietuviams kariaus lieka tik vienas kelias, kaip pavasaryje paukščiam — pavieniai, įvairiais keliais ir priemonėmis skubėti į numylėtą tėvų žemę — Lietuvą.

Tuo metu Lietuvoje, aušrininkų, varpininkų ir knygnešių pasėtas grūdas, išsvajotos laisvės spinduliu, iš nauja uždega Lietuvos vaikus, kurie nepaisydami vokiečių okupacijos varžtų, susirenka Vilniuje, pasirašo Lietuvos Nepriklausomybės Aktą ir paskelbia pasauliui lietuvių tautos apsisprendimą — Laisvą, Nepriklausomą Lietuvą. Kaip kiekvienas teisinis nuosprendis, taip ir šis, kad taptų galiojančiu, buvo reikalingas paremti jėga. Tai buvo drąsus ir rizikingas žygis. Lietuvoje dar tebesiautė Lietuvos laisvės priešai: iš rytų slinko raudonoji gilitinė, iš šiaurės ir vakarų — Bermonto Alogo gaujos, o iš pietų — klastingi lenkai galando danti.

Lietuvos priešai ne vien Lietuvos pasienius puolė, bet suko liudus krašto viduje, vieni užsimdami paprastu plėšikavimu, kiti mitynuodami už raudonąją Lietuvą, treti kurdami P.O.W. celes. Grįžusieji iš Rusijos lietuviai kariai ir susitelkę prie Lietuvos Tarybos Vilniuje, primygtinai ir beveik ultimatyviai reikalavo, kad vyriausybė šauktų prie ginklo visą tautą. Tačiau, šitas karių reikalavimas buvo išgirstas tik tada, kai bolševikai lipo Lietuvos vyriausybei ant kulnų.

Ir štai 1918. XI.23 išleidžiamas pirmas Lietuvos kariuomenės įsakymas. Lyg drugio sukrėsta sjududa visa tauta. Kaune, Alytuje, Panevėžyje, Kėdainiuose, Marijampolėje ir kt. vietose susirenka tūkstantai savanorių, kurie sudaro Lietuvos kariuomenės branduolį.

Bolševikai užima Vilpių, Šiaulius ir Telšius. Rytinės bolševikų voros artėja prie Alytaus ir Kauno, bet pakilę laisvės žygiui savanoriai, puola bolševikus ir laisvės šūkio pašvaistės jiems nušviečia rytines ir šiaurines Lietuvos laukus, nudažydami juos gaisrų ir kraujo pašvaistėmis. Savanorių drąsa ir pasisventimas užkerta raudonajam slibinui kelią į Lietuvą ir lietuvių karių spaudžiamą priverčia jį iš Lietuvos pasitraukti. Šitaip susitvarke su vienu Lietuvos priešu, savanoriai staiga atsiskuba visa jėga į bermontininkus. Lietuvių spaudimu ir suduoto skaudaus smūgio ties Radviliškio demoralizuoti, jie visu frontu pradeda trauktis iš Lietuvos, šiaurės ir vakarų kryptimi. 1919. XII. 15 d., įsikūsi Santarvės komisija vadovaujama gen. Neselio, mūsų sustabdo ir įsako bermontininkams iš Lietuvos pasitraukti. Tuo būdu baigiamos kovos ir su antruoju Lietuvos priešu.

Daugiausiai nemalonus Lietuvai padaro pietų kaimynas Lenkija. Pasinaudodama mūsų kovomis su bolševikais ir bermontininkais ir nesiskaitydama su Santarvės Komisijos sprendimais, ji veržėsi į Lietuvos pietines ir rytines žemes. Šita padėtimi pasinaudodama, Lenkija užima Seinus, Punkską, Daugus, Butrimonis, Stakliškes, Širvintus, Molėtus ir kt. vietas. Todėl, dar nesuspėjus parako dūmams išsisklaidyti po kautynių su bolševikais ir bermontininkais, mūsų jauna kariuomenė surengia pirtį lenkams. Ji ne tik atsiema čia pažymėtas vietas, bet atsiema Vilnių ir lenkus gal būtų nustūmusi dar toliau, jei ne Santarvės komisijos įsikišimas, kuri paprašė lietuvius ir lenkus sustabdyti karo mūšius.

Amerikos, Anglijos, Prancūzijos ir Italijos atstovų akivaizdoje

1920. X. 7 d. pasirašoma su lenkais Suvalkuose taikos sutartis. Lietuvis karis, patikėjęs santarvinių gerai norais, atsiduoda polisiui, o lenkai tuo laiku sutelkia savo karines jėgas gen. Želigovskio vadovybėje ir palaimina jį klastingam žygiui prieš Lietuvą. Pasirašytą Suvalkų sutartį lenkai po dviejų dienų, net be diplomatinio preteksto, banditiškai sulaužo.

Lietuvos kariuomenė, netikėtai užklupta, pasitraukia į jai patogesnes gintis pozicijas ir 1920. XI-18 ir 19 dienomis, Termopilio karžygių drąsa ir pasiaukojimu, Širvintų — Giedraičių kautynėse dalyvauja statuo nūstatytu srovių lygybės ir susitarimo principu, reikalaujančiu, kad Taryba būtų sudaroma "...iš atstovų nuo Amerikos lietuvių organizacijų, kurios pirmoje eilėje yra lojalios Jungtinėms Amerikos Valstybėms ir stovi už nepriklausomos Lietuvos Respublikos atstatymą, pripažįsta demokratinius principus ir juos vykdo gyvenime", siūniantį darbą "...atstovus nuo centralizuotų ideologinių organizacijų." (Žiūr. A. L. Tarybos statuto II d. 1 str.). Šiuo principu vadovaujantis, yra sudaryta ir veikla A. L. Tarybos Vykdomasis Komitetas, A. L. Tarybos Valdyba, A. L. Tarybos skyrių vadovybės, tuo pačiu principu buvo sudaryta ir iki šiol veikia ir New Yorko Lietuvių Taryba.

Kūrybinio darbo papėdėje

Vienas iš mūsų aktorių, būtent K. Oželis, dabartinis "Laisvosios Lietuvos" Igal. Leidėjas, prieš 4 metus Laisvos ir Nepriklausomos Lietuvos taikos — kūrybinį metą atvaizdavo sekanti:

Savanoris, palikęs šautuvą jauniesiems broliui, grįžta apniokotų sodybų kurti. Kyla naujakurių kiemai. Krauju aplaistyuose dirvonuose arklais naują vagą verčia. Tiesiasi geležinkeliai, plentai, vieškeliai rėša sodybas. Auga miestai, kuriasi kooperatyvai, imonės suskasi dantraciai. Lietuviška mokykla išsišakoja po visą kraštą. Lietuvis mokosi ir kuria.

Kareivinių rajonuose, užsiėmimų aikštėse, pratimų laukuose — skamba karinių komandų aidai. Tai naujų tėvynės gynėjų — Lietuvos karių ir šaulių gretos, kurių pratimuose atliekami judesiai — juos riša vienon krašto gynėjų šeimon. Ir kiekvienas lietuvis patrijotas visa tai skaitė garbės pareiga. Karys, šaulys ir kiekvienas lietuvis rengėsi būti teišus, sąmoningas ir mylės savo tėvynę. Tų dorybių jis mokėsi iš savo ginklo vyresniųjų brolių — pirmųjų savanorių ir vadų.

O tautos švenčių metu, kai gatvėmis žygiavo tūkstantai žmonių, su jais žygiavo šalmuoti kariai ir uniformuoti šauliai su plieno šautuvais ant pečių. Oro erdves raižė sparnuoti sakalai. Kario šalmo ir šaulio kepurės giliame šešelyje skendo lietuvių kario veidas, o akys liepsnojo ryžto ugnimi. Jo širdyje ir pasirošime spindėjo atsakymas tiems, kurie žvangino ginklais prie Lietuvos sienų. Minios žmonių, jūdamos jėga ir reikšdamos džiaugsmą, šaukė: "valio!" Biro gėlės ant žygiuojančių gretų ir šiame milžiniškame visų tautos jėgų parade, lietuvis karys rando tik smulkį dalelytę. Bet juk iš tokių dalelyčių ir sudaroma visa galia. Tik šitokiose apylostovose pajuntamas ryšys su brolių minia".

Kas įvyko vėliau, tai ne Lietuvos karių, o politikų kaltė, kurie dominavo politinę padėtį. Tai sąjanta, turime galvoje Tautų Sąjungą, kuri nepajėgdama išristi Vilniaus ir kitų problemų, pati sau pasirašė mirties sprendimą ir vidaus politikus, kurie paskutinėje kooilcinėje Lietuvos vyriausybėje, pasisakydami už negarbingą kapituliaciją prieš bolševikus — 1940 metais, ne valstybiniais, o grynai politiniais sumetimais, ge-

NEW YORKO AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBAI

Amerikos lietuvių tautinė srovė New Yorke, atstovaujama A. L. Tautinės Sąjungos I ir XI skyrių, pozityviai vertindama New Yorko A. L. Tarybos bendrą Lietuvos laisvinimo darbą, turi garbės padaryti šį viešą pareiškimą: Tautinė srovė dalyvauja New Yorko A. L. Tarybos darbuose nuo pat jos įsisteigimo ir savo įnašu lygiai prisidėjo prie Tarybos darbo.

2. Tautinė srovė, kaip ir kitos srovės, Taryboje ir jos skyriuose dalyvauja statuo nūstatytu srovių lygybės ir susitarimo principu, reikalaujančiu, kad Taryba būtų sudaroma "...iš atstovų nuo Amerikos lietuvių organizacijų, kurios pirmoje eilėje yra lojalios Jungtinėms Amerikos Valstybėms ir stovi už nepriklausomos Lietuvos Respublikos atstatymą, pripažįsta demokratinius principus ir juos vykdo gyvenime", siūniantį darbą "...atstovus nuo centralizuotų ideologinių organizacijų." (Žiūr. A. L. Tarybos statuto II d. 1 str.). Šiuo principu vadovaujantis, yra sudaryta ir veikla A. L. Tarybos Vykdomasis Komitetas, A. L. Tarybos Valdyba, A. L. Tarybos skyrių vadovybės, tuo pačiu principu buvo sudaryta ir iki šiol veikia ir New Yorko Lietuvių Taryba.

3. New Yorko Lietuvių Tarybos š. m. rugsėjo 20 d. ir spalio 3 d. visuotiniuose susirinkimuose socialdemokratų srovės bandymas nominuoti asmenį į Tarybos vadovybę, kuris yra viešai reikalavęs, kad J. A. V. pripažintų Lietuvos okupaciją, ir to ligi šiol nėra atšaukęs, o taip pat socialdemokratų atstovų užgauliojami tautinės srovės bei jos atskirų asmenų, privertė tautinę srovę New Yorke susilaikyti nuo savo atstovų į Tarybos vadovybę nuominavimo bei tolimesnio jų pasilikimo tame susirinkime.

Neatsižvelgiant į tai, Katalikų Federacijos, Sandaros ir Socialde mokratų atstovai š. m. spalio 8 d. New Yorko Lietuvių Tarybos susirinkime po to, kai tautinės srovės atstovai iš to susirinkimo pasitraukė, neteisėtai nominavo ir išrinko į tautinės srovės atstovus teisėtai priklausančias Tarybos Valdyboje vietas p. p. Juozą Tysliavą ir Vytautą Gedgaudą, kurie tautinės srovės mandatą jai atstovauti neturėjo.

Turėdami galvoje tai, kad kai kurie lietuviški laikraščiai, aprašydami New Yorko A. L. Tarybos metinį susirinkimą, išskraipė faktus, mėgdindami sudaryti visuomenę įspūdį apie p. p. Tysliavą ir Gedgaudą, tartum jie teisėtai atstovautų Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą New Yorko A. Liet. Taryboje, — pareiškiame, kad: Nei p. J. Tysliava, nei V. Gedgaudas (jis net nėra Tarybą sudarantios tautininkų organizacijos narys) neatstovauja minimos tautinės srovės New Yorko A. L. Taryboje ir už jų veiksmus bei pareiškimus negalime imtis jokios atsakomybės.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos I ir XI skyrių š. m. spalio 30 d. bendras susirinkimas, apsvairstęs savo atstovų pranešimus ir atsižvelgdamas į tai, kad:

(a) socialdemokratams nomenavus į Tarybos Valdybą mūsų kvestijaujamųjų asmenų ir ruosius Lietuvos kario privalumus išdavė.

KREIPIMASIS Į LAISVOJO PASAULIO LIETUVIUS VASARIO 16-SIOS GIMNAZIJOS REIKALU

Brangūs Tautiečiai,

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos, Valdybos ir Vasario 16-sios Gimnazijos mokytojų bei mokinių vardu kreipiamės artėjančių Kalėdų švenčių proga į Jus, prašydami Jūsų malonaus dėmesio ir paramos vienintelei laisvajai pasaulyje lietuviškajai gimnazijai.

Tai nėra pirmas kartas, kada Vokietijos bendruomeniniai organai ar Vasario 16-sios gimnazijos vadovybė kreipiasi į Jus, prašydama paramos. Laisvojo pasaulio lietuviškoji visuomenė yra visad jautriai atsiliepusi ir prašymus ir, jei šiandien laisvajame pasaulyje yra mokslo įstaiga, kurioje lietuvių kalboje ir dvasioje mūsų jaunimas gali baigti viduriniuosius bei pasirošti augtąjam mokslui, tai didžiausioji padėka už tai priklauso JAV, Kanados, Australijos ir kitų užjūrių bei Europos kraštų lietuviškos visuomenės ir lietuvių surastiems mūsų draugams kitataučiams.

Yra žinoma ir suprantama, kad mokslo bei švietimo įstaigos visad buvo ir bus reikalingos, ar tai valstybės, ar tai plėtosios visuomenės paramos. Juo labiau Vokietijos Lietuvių Bendruomenė, netekusi daugumos savo narių, spiečiai pasklidusių po laisvąjį pasaulį, negali gimnazijos veiklos bei išsilikymo pilnai užtikrinti vien savomis jėgomis. Vienintelis lietuviškosios gimnazijos laisvėje likimas lieka ir toliau viso laisvojo pasaulio lietuvių širdžių nusiteikimo Vasario 16-sios gimnazijos atžvilgiu išdava.

Su didžiausiu dėkingumu prisimindami visą ligšiolinę placią paramą išsimokslinusiame lietuviškam jaunimui Vasario 16-sios gimnazijoje ruošti, mes ir šiandien prašome ateinančių Kalėdų švenčių bei Naujųjų Metų progą nemaršiti gimnazijos ir jos mokinių. Gimnazija daug ko stokoja, mokytojai atlieka pedagoginį darbą sąlygose, kurios reikalauja daug pasiaukojimo, ir todėl kiekviena, kad ir mažiausia auka, mūsų gyvenamose aplinkybėse svaria daug, ir kiekvienas dėmesio pareiškimas augina mokiniuose tautinio solidarumo pajutimą ir

(b) kitoms srovėms neužgyrus minėtos nekultūringos socialdemokratų atstovo elgsenos, —

nutarė, kaip iki šiol, ir toliau dalyvauti New Yorko A. L. Tarybos darbuose ir naujai kadencijai išrinkti šiuos atstovus:

Juozą Ginkų, 495 Grand Str., Brooklyn 11, N. Y.

Alfonso Koncę, 118 So. Elliot pl., Brooklyn 17, N. Y.

Vytautą Abraitį, 97—08 110 Str., Richmond Hill, N. Y.

Petrą Paprocką, 11—48 Glenmore Ave., Brooklyn, N. Y.

Kadangi pagal New Yorko A. L. Tarybos tradiciją kasmet iš eilės pirmininkauja kitos srovės atstovas, tai šiems metams New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininku išrinkti nominuojamas p. A. Koncė.

Tautinės srovės vardu:

J. Ginkus,
Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos I skyriaus Pirmininkas

V. Abraitis,
Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos XI skyriaus Pirmininkas.

ugdo juose gilų preigos jausmą lietuviškos atžvilgiu.

Mes prašome, brangūs broliai ir sesės, Jūsų paramos Vasario 16-sios gimnazijai, mes prašome Jus Kalėdų švenčių priangyje prisiminti lietuviškąjį jaunimą gimnazijoje ir savo auka suteikti geležinės uždangos pašonėje bręstantiems lietuvių kartai lietuviškojo solidarumo sukeltą moralinės šilumos pajutimą.

E. Simonaitis,
P. L. B. Vokietijos Krašto Tarybos ir Valdybos vardu

T. Galilius,
Vasario 16-sios Gimnazijos mokytojų ir mokinių vardu.

Aukos prašomos siųsti
DEUTSCHE BANK, WEINHEIM
Konto Litausches Gymnasium Nr. 12060, GERMANY.

PADĖKITE SUTEIKTI DŽIAUGSMO VAIKAMS!

Vokietijos Lietuvių Bendruomenė, iš kurios patys sveikiausi ir pajėgiausi nariai išvyko susirasti svetingos pastogės užjūrio kraštuose, šiandien yra gausi senelių, ligoninių, vaikais ir dėl sveikatos stokos mažai darbingais ar iš viso nedarbingais tautiečiais. Tačiau mūsų vaikai Vokietijoje visų tų gyvenimiškųjų sunkumų negali pilnai suprasti. Jų vaikščios sąmonės, sąjaukintose tradicinių nuotaikų artėjančių Kalėdų progą laukia iš Kalėdų Senelio vi so to, kas ir mūs, suaugusių, mūsų vaikystėje taip žavėjo ir ko mes su nemažiau plakančia širdimi laukdavome. Skirtumas tik tas, kad gal tada, laisvojoje Lietuvoje ar karo bei tremties nepalies tuose kraštuose mūsų tėvai ir artimieji turėjo tas materialines sąlygas, kurios leido mums kalėdinius sapnus pergyventi, kaip gyvenimiškąją realybę.

Šiandien Vokietijoje didelis skaičius tėvų negalės savo vaikams suteikti to džiaugsmo. Vargingas lietuviškosios bendruomenės Vokietijoje sąstatas neįstengs savo jėgomis apsaugoti daugelį vaikų Kalėdų metu nuo kasdieniško niūrumo. Kaip tik todėl Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba labai maloniai prašo kitų kraštų lietuvių paramos ir aukų, kad jas galima būtų paskirti neturtingesniems lietuvių apylinkėms, kurios suruoštų kalėdines eglutes savo vaikams ir galėtų parodyti jiems gyvą Kalėdų Senį su dovanų maišu — gyva, matoma, pajuntama, o ne tik suaugusių pasakojimuose apie buvusius kadaise gražius laikus girde-tą.

Su iš anksto jungiama didžia padėka, mes prašome vaikų kalėdinėms eglutėms suruošti skirtas aukas siųsti adresu:

Litausches Cetralkomitee,
Weinheim / Bergstr.,
Deutsche Bank,
Konto Nr. 11797, Germany.
E. Simonaitis,
P. L. B. Vokietijos Krašto Valdybos pirmininkas.

TĖVŲ ŽEMĖ

LASO Anglijos Viltininkijos leidžiamas laikraštis. Išėina kas 3-4 savaites. Turinys gyvas, įdomus, nušviečia ir tenykštį lietuvių gyvenimą. Ilustruotas.

Prenumerata JAV ir Kanadoje metams — 2½ dol., atskiras numeris — 20 cent.

Užsisakyti galima šiuo adresu: "Laisvoji Lietuva", 911 W. 32 St., Chicago 8, Ill.

Parodyk tu man savo sifilį

Dr. Jonas Adomavičius

Tuščiais moralais gyvenimo blogybės nepataisomos.
Algirdas Gustaitis

SIFILIS VIS DAR SU MUMIS

Nepaliaujančiu medicinos žmonių veržlumu tieson, buvo daug atsiekta. Burtus, prietarus, kerėjimus bei magiją atmetus, medicina šiandien žmonėms pasitarnauja daugiau, nei bet kuri kita mokslų šaka. Ligos, nuo kurių kadaise žmonės lapais krito, dabar beveik nepažįstamos. Poliomyelitu susirgimai sumažėjo 48%; paralytine jo forma — net 80%. Ir vis tai dėl vieno protingo ir darbštaus žmogaus — Jono Salko išrastų skiepų. Tokių žmonių praeityje buvo daug — minėtinas čia Edwardas Jenneris (1749—1823) išradęs skiepų nuo raupų. Ne priminti nereikia lietuviui raupų ligos pavojingumą — ne vieno mūsų vaikų veik visi broliai — sesers nuo jų krite yra. O vienok tokių, žmonijos geradarių kelias nebuvo lengvas. Atsiradavo neišmanėlių, jie priešdavo prie redaktorių ir spausdindavo medicinos vardu — ŠLAMSTĄ. Toks Msgr. Sebastian Kneip, Woerishofeno klebonas, savo 1894 metais išleistoje knygoje "Meine Wasser — Kur" perspėja žmones nesiskiepyti nuo raupų. Anot jo, kas gi matė versio pilius sau ant odes dėti. Netruksta panašius sveikatos priešų ir dabar — štai naujausioje vieno dienraščio laidoje žmonės bauginami nuo azijatiškos slogos skiepų. Neseniai ten buvo skelbiama, kad penicilinas tinka tik į krepšį išmesti, kad rentgenas nereiktų šviestis, ir taip medicininių nesąmonių be galo, ir jų ten už mūsų pačių pinigų palaikomam dienraštyje knibžda dar šiandien, ir kaskart vis naujų

NUSIZMOGINSI — VENERINĖS

Paskiausi tyrinėjimai aiškiai nu rodo, jog sifilis yra senovinė liga. Anksčiausiai laikais ji buvo žinoma tarp arabų, romėnų ir graikų. Greičiausiai ji atėjo iš Kinijos, Japonijos bei Indijos. Nežinūrint šių faktų, vis dar nekuriame šmeižia Kolumbą — jie mano, kad jo pajudavai užkrėtė Europą sifiliu, atvežtu iš tik akratost Amerikos.

Venerinei ligai varžtu nėra — amžius, rasė, socialinė padėtis bei religija jai niekis — visus ji guldo. Ypač jaunuoliai nukentia. Jau girdisi tarp draugų štai kokios kalbos: — O, kokia tu laimniga, kad sifilį gavai; parodyk tu man jį!

Numatoma, kad laike sekančių metų 200.000 paaugėlių vaikinių ir merginų neišvengs bet kurios venerinės ligos, jei taip ir toliau mums nusižmoginti seksis.

Jon Benz, YMCA psichologinio skyriaus vedėjas, apklausė Chicagoje 32.000 jaunuolių. Jis norėjo sužinoti jų nuomonę dėl lytinių santykių aukštesniųjų mokyklų jaunuolių tarpe. Na, ir ką jie jam atsakė?! — 43% berniukų tokiems santykiams pritarė; 26% dar buvo neapsisprendę. Taigi, apie 70% šiandieninių Chicago aukštesniųjų mokyklų (High School) auklėtinių yra visai kitos nuomonės, ne gu tie žmonės, kurie iš lietuviškų parapijų organizuoja su žvakėmis procesijas po svetimas bažnyčias. O ar ne pats laikas, kol minėtas jaunimas tu žvakį neužgesina man, tau ir visiems kitiems, kad ir bė žvakį, iš krikščioniškos propagandos į krikščioniško darbo kelių pasinešti, paieškant Montesirli vaikų nameliams lėšų, patalpų ir žmonių padėti tėvams savąjį prieauglį subrendusiems — socialiais žmonėmis išauginti. Tokie bus lytinės ligoms neįkandami.

Sveikatingumu besirūpiną žmonių nės mano, kad pagrindiniai pasikeitė žmonių moralė. Pasirodo, kad sa usas moralumas jau pradeda pragariškus vaisius brandinti. Jis jokios problemos nesudėdą pragarisliams vaisius brandinti. Jis jokios problemos nesudėdą pragarisliams vaisius brandinti. Jis jokios problemos nesudėdą pragarisliams vaisius brandinti.

Nacionalizmas ir kitos grupės

(Svarbiausios mintys iš K. Velkūčio paskaitos, skaitytos LAS JAV Vietininkijos atstovų suvažiavime Čikagoje, lapkričio 9 d.)

Nei viena organizacija ar srovė pfaeitim negyveno, negyvena ir negyvens. Negyvename ir mes. — Turime programą, turime įstatus, kaip ir kitos srovės, bet mūsų gyvenimas ne programai skirtas, kaip pas daugelį kitų srovių, o programa gyvenimui.

Mūsų programa nusako, kad mes esame nacionalistai. Bet tai tik rėmai. Turinys gali būti didesnių ir mažesnių skirtumų. Šian dien tiek apie nacionalizmą prirašyta, kad pasidarė sunku ir susigaudyti. Mums patiems ir daugumai yra viena aišku, kad tolerantiškai nusteikustoje silkieje nacionalizmo tikrai nėra, nors ir kažin kokiomis spalvomis jis joje būtų piešiamas.

Nacionalizmas yra gana platus ir turiningas. Visas nacionalistinis apraškas trumpoje paskaitoje apibūdinti neįmanoma. Bet jei savo mintyse suglaudinsime visas, kurias savyje nešiojame, tai aiškiai pastebėsime, kad jos sudaro tautos stiprybės šaltinį. Pamatysime, kad jos sudaro meilės ir gėrio kūrybinį derinį. Todėl trokšdami, kad tauta išliktų gyva, dabojame, kad nacionalizmas išliktų ne tik gyvas, bet ir nesumaišytas, grynas.

Nacionalizmas, kaip idėja, yra senesnis už visas kitas idėjas pažemesiu kartų. Tai matome iš istorijos. Ir iš tikro, tik atskleidę žilos senovės istorijos lapą randame lietuvių motiną, kuri senosios religijos prieglobstyje kalba savo sūnui, kad karžygiška mirtis už savo krašto garbę, tai amžinas džiaugsmas dausose. Iš kitos pusės nacionalizmas, neišskiriant tautos prigimčių brožų ar jos būdų savumų, yra tautos jungtis. Todėl piešti nacionalizmą nekenciamomis spalvomis, reikia laikyti daugiau, nei politiniu nesuspriktimu. Ir tuo labiau, nes jis yra tautos nuosavybė, paveldėjimo keliu einančią kartos į kartą.

Tiesa, ne visuomet paveldėtas nacionalistinis jausmas yra tinkamai išryškintas, bet išryškintas, jis tampa didele jėga, nesugriauinama tautos egzistencijos tvirtove ir todėl tikrojo nacionalisto vardas atsispindi ne jo asmens partiniam bilietui, bet apsisprendime ir veiksmuose.

Kadangi nacionalizmas yra tautos nuosavybė, todėl ir jam ideologijai diktuoja savos tautos sąmoningumas. Nacionalizmas negali būti tarp dviejų tautų dalinamas. Iš čia gal ne vienas norėtų daryti išvadą, kad ir visos tos pačios tautos politinės ar ideologinės grupės yra nacionalistinės, nes priešingu atveju jos neturėtų vietos tautoje. Konkrečiai imant atrodytu, kad, sakysime, ir dėl mūsų kairės ir dešinės kelių lietuviškumo, nacionalizmui netektų sielotis. Bet gi, gerai išsiūreję į jas, o ypač kai jos nusivelka nacionalistinę rūbą ir nacionalizmą piešia nekenciamomis spalvomis, pastebime, kad kai kurių grupių šaknys

KOL NESUBRĖSIM, KAD IR KAŽIN KAIP KRUPAVIČIŲ KEIKSIM, VIS VIEN IS BALIOS NEŠBRISIM

Jei taip ir toliau nusocialesim, tai mus netruks užlieti sifilitine lava palaidžiausio jaunimo pavidalu. Jei dar ir dabar nesuprasime, kad būti sveiku yra būtina ne tik sveiką kūną su sveika siela turėti, bet dar reikia ir socialiu būti, visą mūsų kovą dėl gėrio bus donkihotiška. Socializmas suprantą, kad ne vien protestantų ir ne vien katalikų mums reikia; ne ateitininkų su šviesiečių mums trūksta; ne tik krikščionių demokratų teisybės ar tokios pat socializmą bei kitų kitokių mes stokojam, — mums tik subrendusių bei socialių žmonių pristigo.

Kiekvienas sveikų žmonių samburis turi savus gerus būdus socialieti, bet ne vienas jų nėra iš pilnai subrendusių narių sudėtas. Tai vis priemonės sveikėjimui yra tie visi gerai tikslais sukurti samburiai, o ne pati sveikata, o dėl

Ant plačiųjų viešelių

Čikagos Amerikos Lietuvių Tarybos konferencija įvyko lapkričio 17 d. Lietuvių Auditorijoje. Konferencijai vadovavo ligolėnis Čikagos ALT pirmininkas p. Teodoras Blinstrubas.

Konferencija buvo pradėta Amerikos himnu ir invokacijomis. Katalikams invokaciją skaitė kun. Vaškys, o evangelikams — kun. Trakys.

Konferencijoje dalyvavo 189 organizacijų atstovai ir sudėjo Lietuvos laisvinimo reikalams per 800 dolerių. Šitiek atstovų net nebuvo tikėtasi ir šitas faktas kėlė konferencijos nuotaiką. Kitas švie sus taškas, tai Tarybos suteikta teisė pareikšti savo nuomones vienu ar kitu klausimu ne tik organizacijų atstovams, bet ir sveičiam. Pirmais į susirinkusius atstovus ir sveičius prabilo Čikagos ALT Garbės narys dr. P. Daužvardis. Jis išskeldamas tris pagrindinius ALT veiklos brožus, kiek ilgiau savo kalboje sustojo prie trečiojo veiklos brožo — Lietuvos laisvinimo reikalų.

Sekanti kalbėtoju buvo numatytas ALT vykdymo komiteto pirmininkas p. L. Šimutis. Savo sutikimą buvo davęs, bet p. Blinstrubas visų nusteimamų turėjo paskaityti tik jo raštą — laišką iš Vašingtono, kad vykdomas komitetas kaip tik turįs pasitarimus Vašingtone. Po kiek laiko konferencijoje pasirodė p. Mikuziūtė ir Nora Gugienė. Mikuziūtė paaiškino, kad vykdymo komiteto posėdžiai — pasitarimai vyko viename Vašingtone viešbuti. Kad buvo aplankyti Lietuvos pasiuntinybė ir keletas jaukių valandų praleista su Lietuvos pasiuntinio pareigas einančiu p. Kajecku bei buvo susitarta su State departamento kai kuriais valdininkais. Dabar, esą, vykdomas komitetas pasikalbėjimus vedą su laisvinimo veiksmams. Savo pranešime p. Mikuziūtė, nepamindama kitų vykdymo komiteto narių, bent kelis kartus minėjo dr. P. Grigaičio pavardę, tuo lyg duodama suprasti, kad jei ne p. Grigaitis, tai ir nebūtų ALT veiklos.

Iš Čikagos ALT pranešimų, kuriuos padarė pirmininkas Teodoras Blinstrubas, kasininkas p. Valonis ir priežiūros organai, paaiškėjo, kad Čikagos ALT savo veikla yra užėmęs pirmąsias pozicijas ALT veikloje. Čia buvo išvardinti ita išties eilė atliktų darbų, kuriuos reikia pripažinti tikrai naujais ir labai toli išsiskleidusios už lietuvių tautos ribų. Ir štai iš čia savaime plaukia aiški išvada, kad lietuviškam nacionalizmui ne vistik, kuriuo keliu tauta yra vedama.

Kaip patirtis rodo, nacionalizmas daugiausiai aukų sudeda tautai tragiškoms valandoms. Bet tuo laiku jis geriausiai ir išryškėja. Jis tada tartum atsinaujina ir tas neleidžia nacionalizmą pasmerkti, nes jis niekad nenublunka ir nenublunks. Todėl nieko stebėtina, kad sustiprėjusi nacionalistinė veikla matome ne tik už Lietuvos sienų, bet dar stipresni okupuotame krašte.

J. M.

dingus Lietuvai. Taip pat iš pirminko pranešimo paaiškėjo, kad savo veikla ir atsivėmimu, Čikagoje pasižymėjo adv. Antanas Ollis, kuriam Taryba išreiškė viešą padėką už jo pastangas Tarybą suvesti ir artimesnius kontaktus su Amerikos politikais, ir kun. Ign. Alabavičius, kuris meistrškai sugebėdavo pasitaikčius Tarybos veikloje tarpusavio nuomonių skirtumus išlyginti, suteikdamas galimybę Tarybai išlikti darbingai.

Iš p. Valonio ir priežiūros organų pranešimo paaiškėjo, kad Čikagos ALT per vienus metus, įskaitant ir gautą likutį iš senosios Tarybos, kuris sudarė 546 dol. ir 20 centų, turėjo \$9.672.98 pajamų, o išleido per tą patį laiką 9.127.05 dolerių.

Gan ryškiai optimistinę nuotaiką konferencijoje sukėlė rašytoju Petro Babicko, atvykusio į Čikagą iš Brazilijos, jo paties parašytos knygos išleidimo reikalai, pasakytas gyvas žodis. Jis savo, kad ir trumpoje, bet gana vaizdingoje kalboje pareiškė ne tik gyvą tikėjimą Lietuvos valstybės atstatymu nepriklausomam gyvenimui, bet išskėlė mūsų protevių asmenybes, sugebėjo klausytojuose sukelti lietuvių kūrėjo brožą ir paversti jį gyvu ateities Nepriklausomai Lietuvai. Taip pat jis savo kalboje išskėlė lietuviškos knygos svarbą, pažymėdamas, kad daug kas keičiasi ir keičiasi, bet lietuviška knyga liko ta pati. Kaip pavyzdį jis patiekė Mažvydo katekizmą, kuris išliko per 400 metų gyvas ir toks pats. Pasidžiaugęs lietuvių kovingumu, kartu pareiškė apgailėtą periodinės lietuvių spaudos adresus.

Konferencijos nuotaika krito, kai buvo paskelbti naujos Tarybos "rinkimai". Mat paaiškėjo, kad kaip lig šiol buvo priimta, taip ir dabar, sudarytoji nominacija komisija, kurią sudarė Amerikos Lietuvių Tarybą sudarę keturių srovių atstovai, tik perskaitė tu grupių paskirtus kandidatus iš kiekvienos grupės po 7 asmenis ir tuo rinkimais skaitėsi baigti. Šitą atstovams paskelbus, nejučia tylos šešėlis nuplaukė sale, sustingime sukauptas tiek atstovus, tiek ir sveičius. Mat, tik čia daug kam paaiškėjo, kad organizacijų atstovai tereikalingi konferencijai tik tam, kad atneštų savo auką ir eitų savais keliais. Stebint atstovus ir sveičius, teko pastebėti, kad ne vieno veidu perbėgo ironijos šešėlis. Kad tie, kurie demokratizmo skraiste dangstosi, šitokiais veiksmais patys užsideda totalizmo žymes. O gal ne vienam ir kilo klausimas, kad gal tik

„PROKURORAS“ APKALTINA „L. L.“

J. Gruodis

"Draugo" lapkr. 13 d. numeryje p. J. Bastys žiaurokai užspolė "Laisvąją Lietuvą", ant jos suverdamas begalę "nusikaltimų". Basčio prokuroriški kaltinimai su grupuoti į 19 punktų; be to, pats baisiausias ir juodžiausias kaltinimas iškeliamas straipsnio įžangoje, kur rašoma, kad šitas laikraštis (L.L.) labai daug rašo apie Vilką ir vien tik iš neigiamos pusės. Taigi, norėdamas dėl J. Bastio straipsnio pareikšti savo nuomonę, ir aš pradėsiu nuo įžangos.

Labai sunku apie ką nors rašyti iš teigiamos pusės, kai jos nesimatoma. Be to, Vliko atliktus ir neatliktus darbus nuolatos giria ir ilaupsena laikraščiai tu srovį, kuri šiam komitete šeiminkauja. Opocijia demokratiškame gyvenime yra būtinas dalykas. "Laisvoji Lietuva", išskeldama Vliko negeroves, gali drąsiai žvelgti visuomenei į akis ir didžiutis, kad jos nieks nepapirko ir, nieks nepaengė tarnauti Reutlingeno oportunistams. Leonas Prapuolenis, Lietuvių Fronto šulas ir buvęs atstovas Vlike, jau 1953 metais išpėjo gerasirdžius lietuviams: "Neturėkime iliuzijų! Tas samburis, kuris ir šiandieną reikišiasi Vliko vardu, nėra nei 1944 metų, nei 1945—1952 metų Vlikas". (I Laisvę Nr. 1). Jis tada rašė: "Vlikas prarado rezistencinę dvasią ir pa-

todėl kltus ir šaukta totalistais, kad pridengus savo totalistines žymes.

Laisvame atstovų žodyje buvo iškeltas klausimas, ar tiesa, kad ALTE vyksta skilimas. Buvo atsakyta, kad Čikagos ALTo veikloje skilimo nėra, bet kas dedasi vykdomajame komitete ir periferijose, nėra žinoma.

Mok. Gulbinskas laisvame žodyje pareiškė apgailėtavimą, būk esą gausni išpūdis, kad vykdomasis ALT komitetas su Čikagos ALT, kuris teikia didžiausią paramą, kaž kaip yra ignoruojamas, kad su juo nesiskaitoma. Nesiskaitoma esą ir su aukotojų pinigais, kurie yra leidžiami važinėjimams. Štai, girdi, kad ir dabar, kad ir šiame suvažiavime, pats vykdomojo komiteto pirmininkas yra pasižadėjęs dalyvauti, bet kaip paaiškėjo, nedalyvaujantis neva dėl ALT vykdomojo komiteto pasitarimų Vašingtone. Ar jis, būdamas pirmininku, nežinojo šio anksčiau? Ir ko važinėti į Vašingtoną, kada visi Vykdomojo komiteto nariai gyvena Čikagoje ir čia gali pasitarti? Jis turįs pasižymėjęs išties eilę vykdomajam komitetui paklausimų ir pastabų, de ja, nėra kas jam galėtų atsakyti. — Šitoks nesiskaitymas prie gero neveda. Ir jis, šitokių vykdomojo komiteto elgesį suprantas, kaip vien gimą su Čikagos ALT veikėjais susitikti.

I šitą mok. Gulbinsko gana teisingą pastebėjimą, atsakė Eufrozina Mikuziūtė ir dar viena moteris, kurios pavardės neteko nugarsti. Pirmoji pareiškė, kad yra gėda amerikiečiams pasisakyti, jog ALT surenka per metus tik trisdešimt tūkstančių dolerių, kada anksčiau surinkdavo dvigubai tiek. Antroji kalbėjoja tuojau griebiš demagogijos, pabrėždama, kad jei ne važinėjimai į Vašingtoną, tai vargiai, esą, tiek daug dypukų čia būtų atvykę. — Ponas Gulbinskas, atsikirsdamas į tokius demagogiškus paaiškinimus pastebėjo, kad norint visai šitai suprasti, reikia išaiškinti priežastis ir išskirti aiškintuos, kurie lietuvius skirsto į senosius amekos lietuvius ir dypukus. Jis šitą laiką reikšmingu lietuviškos veiklos tremtyje akstinu ir prašas atkreipti atitinkamą dėmesį. Po šitokio susikirtimo, daugiau kalbėtojų neatsirado ir Čikagos ALT konferencija buvo uždaryta Lietu vos Himnu. Ji prasidėjo gana dideliu dvasios pakilimu ir baigėsi prislegta nuotaika.

Apleidžiant konferencijos patalpas, pasieniuse teko išgirsti šiuo klausimu besiginčijančių šauksmus: "Tai matai, kas dedasi katalikų ir socialistų vedybų pasėkoje!"

sivadė emigracinei saugumo ir togumo dvasiai, kuri pirmiausia yra oportunistinė dvasia. "Visiems užkeltėjusiems Vliko garbintojams būtų neprošalį į šiuos žodžius atkreipti rimtą dėmesį. Pirmame savo kaltinimų punkte J. Bastys rašo, kad Vlikas "respektuoja ir teberspektuoja visus, kurie tik dirba Lietuvos laisvinimo darbu, ar būtų paskiri asmenys, ar jų junginiai". Taip, bet respektuoja tol, kol tie asmenys ar junginiai sušlę plvoja rankomis ar tai "ambasados" įsteigimo, ar kuria nors kita proga. Kaip Vlikas respektuoja lietuvišką darbą dirbančias opociines grupes, galime spręsti iš šių buvusio pirmininko M. Krupavičiaus žodžių: "Jei turime omėny opociją Vlike, tai reikia pripažinti, kad tokios opocijios esama. Pirmutinė opocijio nierių eilė stovi bolševikai. Antroji eilė kiti". (Draugas, 1954 m. liepos 9 d.). Ačiū už tokį respektą, kai esi statomas antron vieton po bolševikų!

Trečiame punkte J. Bastys sako: "Kiek yra žinoma, Vliko žmonėms visada užteko ir užtenka kvalifikacijų Lietuvos laisvinimo darbui dirbti". Tebūne man leista suabejoti šia p. Basčio nuomone. Ilgametis Vliko pirmininkas M. Krupavičius buvo pasižymėjęs išsiokimū ir netaktų čempionas. (Nukelta į 6 puslapi)

LAISVOJI LIETUVA

FREE LITHUANIA

OUTSTANDING LITHUANIAN NEWSPAPER
911 W. 32 Str., Chicago 8, Ill Phone LA 3-8544.
Published bi-weekly on Thursdays.
By Lithuanian Regeneration Association

Entered as Second-Class matter at the post office at Chicago, Ill.

Vyr. redaktorius Juoz. Masionis.
Redaguoja Redakcinė Komitija.

Prenumerata:

Straiptinius ir korespondencijas redaktoriaus rankraščiai grąžina — 4.50; pusel metų — 2.50. Atskiras numeris 10 ct. — 10 autoriams pareikalavus.
Subscription per year — \$4.50; 6 months — \$2.50; 10 c. per copy.
Pavarde ar slapyvardė pasirašyti straipsniai ne visada išreiškia redakcijos nuomonę.

POLITINIAI IR KULTURINIAI ĮVAIRUMAI

Jonas Miškinis

Gyvenimas ir politika yra nepastovūs dalykai. Niekad vietoje nestovi ir dažnai keičiasi. Kas prieš 1—2 metus buvo pasauliui įdomu, aktuali, o šiurkštus kiek vėliau pasidarė banaliu dalyku. Todėl ir nenuostabu, kad po Antrojo Pasaulinio karo daug kas nesidomi politiniu gyvenimu. O kas jį seka ir kartais per spaudą pareiškia vienokių ar kitokių klaidingų nuomonių, ypač neigiamą dėl buvusios arba dabar vedamos politikos linijos, tai tuojau atsiranda gynybų, kurie dažnai visai nesąmoningais argumentais bando užginčyti politinio gyvenimo raiškos padarytas klaidas. Tas tankiai kartojasi lietuviškoje spaudoje. — Tiesa, turime absčiai politikų, bet iš jų vienas ryškiai išsiskiria. Jis kas tik bando pakritikuoti JAV politikos raidą, tai šis "politikas" (pavardės nemėšiu) tuojau ima ginti ir niekinti tuos, kurie drįsta savo nuomonę reikšti dėl politikos. Begindamas remiasi visa eile politikų bei mokslininkų pavardėmis ir jų citatomis, kurios dažnai neturi nieko bendro su politika. Jo gynybos išvados tikslas: Amerikos politika buvo ir yra idealai ir dėl to jos negalima kritikuoti. Anot jo, komunizmas ir be karo bus sudorotas. Karo norį tik kurstytojai ir naujieji ateiviai.

Atrodo, kad gynybas daug gilliasi į JAV ir Europos politines problemas, o mažai tenusimano apie Jaltos klaidingus nutarimus, kuriais pavergtos tautos padarytos žaizdos amžiais neužgys ir jos istorija neigiamai vertins. O kas tuoj klaidų kaltininkas?

LIETUVYBĖ

Neseniai viename studnetų suvaziavime kalbėtojas kiek smulkiau palietė lietuviškos išlaikymo reikalą, atsidūrusiems sveturi. Jis priminė dr. V. Kudirkos gyvenimo kryžiaus kelius ir pažymėjo, kad pradžioje jaunystės ir dr. Ku-

dirka buvo išmuštas iš lygsvaros nio kamieno. Tačiau pažadintas "Aušros", jis greit pasijuto sąmoningas lietuvis, įstojo į kultūrinio gyvenimo sritį ir per 15 metų atliko tokius darbus, kurie lietuvių tautai amžiais bus pavyzdžiu.

Kalbėtojo tikslas buvo priminti kolegoms studentams tvirtai laikytis ant lietuviškojo tautos kamieno ir nepasiduoti jokiam svetimajam įtakai.

Po keleto dienų, viename savaitraštyje, N turįs monopolį tame laikraštyje, pasidžiaugęs skaitlingu studentų suvaziavimu, apgalvestavo, kad nevertėjo nutautinimo klausimo kelti ir lyginti su dr. V. Kudirkos laikais. Girdi, anais laikais rusai ir lenkai prievarta daug nutautino, o JAV niekas to nedaro.

Didelė klaida daroma kai kurių asmenų, kurie organizacijų susirinkimuose ar per spaudą reikalauja, kad Amerikos mokyklose būtų įvestas lietuvių kalbos dėstymas. Taip kalbėdami tarsi nežino, jog čia Amerika, bet ne Lietuva. Anot jo, kas gi būtų jei JAV 100 gyvenančių tautų kiekviena pareikalautų savo kalbos dėstymo mokyklose. Lietuvoje mokyklas lankė žydai, lenkai, vokiečiai, rusai, ir jie visi buvo mokomi vienodai, kaip ir lietuvių val kai.

Bet ar yra tam autoriui žinoma, kad Lietuvoje žydai, lenkai ir kiti turėjo savo mokyklas, kuriose reikišiai aktyvųjų narių kurpinai norai, pasiryžimas, išturpė, kurių dėka daugelyje kolonijų daug buvo nuveikta ir sulaukta gražių vaisių. Senieji tu organizacijų veikėjai išmirė, jaunoji karta nepasiekė tėvų pėdomis ir absčiai tų organizacijų likvidavosi. Nors prie kiekvienos parapijos yra katalikiškos organizacijos, bet ar tiems, kurie ignoruoja Lietuvos Bendruomenę tos organizacijos yra pakeir pradėjęs eiti nutautėjimo keliu, taldamas nuo savo gimtojo tauti-

klausimas kalbančių tautos vardu Vlike, kai kurių socialistų veiksmų, kad ir p. Henriko Blazo. Visiems yra žinoma, kad šalia komunistinio krašto sąratu, renkamo kompartijos suvaziavimo Ciko, yra renkamas ir agitpropas. O pirmosios bolševikinės okupacijos metu, dabartinis Vliko veiksnys p. Henrikas Blazas ir buvo vienu iš agitpropo "peredovikų". Juo gi būdamas, visu uolumu maitino pavergtą tautą bolševikine okupanto dvasia. Koks paradoksas! Šiandien gi jį matome ir girdime, už politinių pabėgėlių ir senųjų emigrantų sunkiai uždirbtų skatelių suaukotas aukas begastroliuojantį jo laisvajį pasaulį su tėvynės, kurią okupacijos metu trypė ir skandino, vadavimo pamokslais. Dar liūdniau, kad jį užgria pats mons. M. Krupavičius savo "habilitacijos" 38 tasoje. Jis sako: "Kitas žymus liudininkas Henrikas Blazas tame pačiame Varpe rašo — liadiškieji ir demokratiškieji pradai krikščionių demokratų partijoje nugalėjo". Reiškia, kad mons. M. Krupavičius padeda liudininkams pagaminti "žymius liudininkus", ištrauktus iš bolševikų agitpropo. Dar galimas dalykas, kad ir jiems patiems mažai žinoma, kaip liudininkai.

PERVERSMO AUTORIAI

Kalbant apie perversmo autorius, tenka naudoti paties monsinjoro "habilitacijos" 10 tasoje panaudotą įvardinimą. Taip pat tenka sutikti ir su šio skyrelio padarytu autoriaus įžanga. Tik vėliau visas reikalas išsiskiria su autoriaus pasirinktų dalykų perdavimo objektyvumu. Jis sa-

IŠ P.L.B. GYVENIMO

Paskutiniame PLB seimui ruošti posėdyje, kuriame dalyvavo J. A. V. ir Kanados bendruomenių pirmininkai, buvo pakeista laikinoji PLB seimo konstitucija ta prasme, kad ne krašto Tarybos atstovus į PLB seimą renka, bet tik Krašto Tarybos nustato savo kraštui atstovų į seimą rinkimų tvarką. Taigi, gali būti vienai ir kitaip ir atstovai priklausys nuo Krašto Tarybos malonės, bet nebūtinai taip, kaip dauguma narių norėtų.

Taip pat buvo priimta provizorinė seimo darbų tvarka. Jos met menys šie:

1. Lietuvių tautos padėtis laisvame pasaulyje,
2. Lietuvių tautos padėtis okupuotame krašte,
3. Lietuvos tarptautinė padėtis teisiniu ir politiniu atžvilgiu,
4. Lietuvių Bendruomenės tautiniu ir valstybiniu uždavinių vykdymo perspektyvoje ir
5. Organizaciniai LB klausimai.

Lietuvių dailės paroda, kuri numatyta suruošti seimo metu, patalpos yra gautos nemokamai Riverside muziejuje. Šiems reikalams patarti artimiausiu laiku yra numatyta susaukti dailininkų susirinkimą.

Seimo žyminio projektas yra jau paruoštas, priimtas ir užsakyta gaminti. Projektą paruošė dail. V. K. Jonynas. Jis bus pradėtas platinti po N. Metų.

Meninė programa dar vis nėra paaiškėjusi. Tuo tarpu yra žinoma tik tiek, kad programos išpildyme yra sutikę dalyvauti solistai: St. Baranauškas ir Algird. Brazys.

Kiek liūdniau atrodo su finansais. Iš Organizacinio Komiteto išd. pranešimo yra paaiškėję, kad lig šiol yra įplaukę tik nepilni trys šimtai aukų. Tiesa, apie tiek pat yra jau pasižadėta, betgi seimui suruošti reikalinga net kelii desėtkų tūkstančių dolerių. Taigi, palyginus lig šiol gautas aukas su numatytomis išlaidomis, matosi, kad pradžia nėra lengva, o laiko likosi nederliausiai. LB organizacijai tenka skubiai ir energingai susigriebti, nes jau dabar galima spėlioti, kad vienas New Yorkas numatytos seimui ruošti išlaidų sumos nepakels.

ka parapija, tai turėtų būti ir lietuviška mokykla. Šalia anglų kalbai? BALFas yra šalpos organizacija, ALFas — politinė.

Niekas negali ginčyti, kad senieji ateiviai lietuviams neprisiėjo prie lietuviškos sąmonės kėlimo darbo. Šiandien ta entuziastinė veikla, ypač mažesne lietuvių kolonijose, žymiai yra pasikeitusi lietuviškos išlaikymo požiūriu. — Svarbu būtų, kad ir šio laikotarpio lietuviškame kultūriname gyvenime dalyvautų visi lietuviški organizacijų, bet ar tiems, kurie ignoruoja Lietuvos Bendruomenę turime dalyvauti visi: senieji ir jaunieji. Šalin pavydas ir kritika!

ko: "Dedu visas pastangas neišieiti iš objektyvumo ribų ir pasakyti tikrą tiesą, žinoma, kiek žmogus savo silpnybėje įstengia būti objektyviu ir patį faktą teisingai įvertinti". Šis monsinjoro žmogiškomis silpnybėmis apsidraudimas leido jam save ir savo krikščioniškąjį bloką iš aktyviųjų perversmo ruošėjų ir jo vykdytojų, persikelti į perversmo nuverstųjų, nukriausiųjų eiles. Reikia tikėtis, kad paties perversmo jie buvo nusikrauti, nes negavo tiek, kiek jų apetitas reikalavo. Bet tai yra visai atskiras klausimas. Čia apie tai nekalbėsiu, kaip kad nekalbėsiu, ar perversmas buvo reikalingas, ar nereikalingas? Šioje vietoje teks apsiriboti mons. M. Krupavičiaus ginamą "habilitaciją" atsiribojimo nuo perversmo tezių nagrinėjimu.

Jis savo darbe yra iškęs visą eilę tezių, vedančių į tą patį atsiribojimo tikslą. Bet kadangi dar didelė mūsų emigrantinės visuomenės dalis 17 gruodžio pavidėklas iš pasąmonės nėra išblukęs, tai kokiom gudirom žmoniškųjų silpnybių težem neįrodinėtų, visvien perversmo grieko sunku atsiriboti, nežiūrint savo težems naudojamo pamušalu dr. Kazio Griniaus atsiminimų. Štai mons. M. Krupavičius, vaduodamasis dr. K. Griniaus atsiminimais, išėina 10 tasoje: "Vienas charakteringiausių tautininkų brojų — tai nepasotinamas troškulus valdyti. Kartą turėję valdžią rankose, jie negalėjo be jos nurimti." Šioj vietoj, kaip dr. K. Griniaus atsiminimai, taip ir mons. M. Krupavičiaus juo rėmiamasis, visai neatitinka tikrovę. Jeigu jis kam ir tinka, tai tik ne tautininkam, bet pačio velionies Griniaus ir mons. srovėms. Juk visiems yra ge-

IŠ ČIKAGOS

MANO MAŽAS VAIKELI...

Jurgis Voldemaras

Išvažiavus iš Chicagos 63-čia gatve į vakarus, prie 83-čio kelio, privažiuojame nedideles kapines. Niekas nedrumsčia šios poilsio vietos tylos ir ramybės... Plentas, kurio ruošt rieda mašinos, daugiau nei pusę mylios į šiaurę. Čia nėra piknikams daržo, karčiųjų ar kitokių įstaigų, skirtų gyvųjų žemiškiems malonumams. Kapinėse nemažai ošančių medžių, šlamančių krūmų, kryžių, paminklų. Kaip ir visur Amerikoje, vienur kitur įsmeigtos vėliavėlės, kurias plazdena vėjas. Pagalvotum, jog čia ilsiis koks nors karo veteranas, gaudžiai apverttas savo tėvų ir artimųjų...

Bet neturėk vilties kada nors atsigtulti į šias dailias kapines. Jos nėra skirtos tiems, kurie vargsta, kenčia, dirba ir kovoja dėl duonos kąsnio. Čia ilsiis šunys, katina, karveliai ir kiti Dievo sutvėrimai, kurie savo dienas praleido mylimi, glostomi ir bučiuojami jiems atsidavusių šeiminių.

Šiose kapinėse daugiausiai laidojami šunys. Čia jų yra visokių: jaunu, senų, didelių ir mažų, gražių ir negražių. Marmuriniuose antkapuose įamžinti jų vardai ir atvaizdai, įrašyti gaudūs žodžiai, kurių tikrą prasmę supranta tik tie, kurie juos čia atvežė ir užkasė.

Štai didžiulė rudo marmūro lenta, kurioje gražiomis raidėmis įrašyti keturiolikos šunų vardai. Juos čia palaidojo viena misis, kuri šiandieną, galbūt, su palaužta širdim, baigia savo dienas ištuštėjusiame sename name, gyvenama anų dienų prisiminimais, kada aplink ją žūjo, urzgė ir jai kojas laizė jos numylėti keturkojai vaikučiai.

Arba štai vienas antkapis su šiais širdį veriančiais žodžiais: — "Berniuk, mūsų mylimas mažasai prinuok, mūsų brangiausias ištikimas drauge, mes taip prislėgti ir išsiilgę tavęs; jis buvo mums atsidavęs šioje žemėje ir pasakė sudiev, prieš mus apleisdamas. — Mes likome palaužtomis širdimis". Mr. and Mrs...

O štai kapas vieno katino, ne labai seno, bet nelabai ir jauno, riebaus, kudloto sutvėrimo, kuris penkioliką savo gyvenimo metų ramiai gulėjo minkštam fotelyje, glostomas mylimų rankų. Jis buvo ramus ir geras katinas, kuris negaudė paukščių ir neteršė, kur nereikia. Ant jo kapo akmeninis avinėlis su kryžiumi... Išėkis ramybėje.

Vienas paminklas greit atkreipė mano dėmesį. Ant pjedestalo stovi didžiulis, gauruotas šuva, išdidžiai pakeltu snukiu. Ant akmenis toks užrašas: "Jis atidavė savo gyvybę, kad žmogus galėtų gyventi. Joks žmogus neparodytų didesnės meilės".

Kiek paėjęs užtikau kapą su to-

kiu lakonišku užrašu: "Tippy, mūsų vaikelis. 1938—1953." Tai keli žodžiai, kurie daug pasako. Tai skaudančios širdies aimana. Šiam šuneliui galėtų pavydėti ne vienas vaikas, kuris gimsta nelaukiamas, gyvena nemylimas, ir miršta neapverttas.

Šalia užtikau kitą panašų užrašą: "Mano gražioji mažytė mergaitė, mano dailioji mažytė vaikelis..."

Bevaikščioldamas tarp šių kryžių, rožėmis ir vėliavomis papuoštų kapų pagalvojau, kaip dažnai mes neapgalvotai sakome: šuniškas gyvenimas. Amerikoje nelaksto gatvėmis alkanai ir sušalę šunys. Jie penimi vitamais ir saidainiais, skiepinami nuo ligų ir kitaip prižiūrimi. Bet žmogus dažnai atsiduria tokioje padėtyje, kad, jei galėtų, staugtų prieš menulį, vienias ir apleistas. Arba vėl sakome: muša, kaip šunį. — Šunį myli ir glosto, o žmogų muša. Ir labai dažnai tas mušamas žmogus net neturi kam pasikūsti. Lietuvoje sakdavome: išvarė, kaip šunį iš namų. Iš namų žmogus išvaro vyrus, šeiminkai nuo mininkus. Šuva, kad ir pririštas, bet savo vietą visados turi. O žmogaus retežius ant kaklo kartais labiau pjauna, nei jo keturkojo draugo.

Man rodos, jog šunys neturi per daug ko mums pavydėti.

NAUJAUSI

TERROS LEIDINIAI:

Antanas Vienuolis: Viešnia iš šiaurės, romanas, vienos našlaitės istorija, vienas iš populiariausių A. Vienuolio veikalų. I tomas — \$3.00

Antanas Vienuolis: Viešnia iš šiaurės, romanas, vienos našlaitės istorija, II t. — \$3.00

Jurgis Savickis: Žemė dega, karo metų atsiminimai, didžiausias ir įdomiausias J. Savickio, žymaus mūsų rašytojo ir diplomato, veikalas. I t. — \$4.50

Jurgis Savickis: Žemė dega, karo metų atsiminimai, II t. — \$4.50

Juozas Tinišis: Suzadėtinė, novelių rinkinys, įdomi ir nuotalkinga knyga — \$2.00

Jieva Simonaitytė: Pavasarų audros, romanas iš Klaipėdos krašto lietuvių gyvenimo ir kovų už laisvę — \$2.50

Anglų — lietuvių kalbų žodynas, red. V. Baravykas, apie 20.000 žodžių, su nurodytu ištarimu, vardu ir vietovardžių žodynėliais ir kt., vartotojų nuomone, geriausias tokios apimties mūsų turimų anglų — lietuvių kalbų žodynų — \$4.00

Šios knygos, kaip ir visos šiam kataloge skelbiamos prekės, gaunamos Terroje, 3333 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Prekės ir katalogai siunčiami į visus pasaulio kraštus.

rai žinoma, kad tautininkai iki gruodžio 17 dienos perversmo, kaip organizuotas visuomeninis politinis junginys, valdžios turėję nebuvo.

Tiesa, Lietuvos Taryba, mums besilaisvinant iš vergijos ir kuriant savo nepriklausomą valstybę, savo priimtos laikinosios konstitucijos rėmuose 1919 met. p. A. Smetoną išrinko Respublikos Prezidentu. Tos pačios Tarybos, prof. A. Voldemarui buvo patikėtas ir pirmasis Ministrų kabinetas. Bet prof. A. Voldemaro trumpalaikis buvimas Ministeriu Pirmininku yra daugiau simbolinis, nes apie tuometinį jo ministerių kabinetą sunku kalbėti, kaip apie suvereningą valdžią, kuri buvo blaškoma ne tik vidaus politinių jėgų, bet ir užsienio. Gi po trumpo prof. A. Voldemaro pirmininkavimo, valdžios galva — ministeris pirmininkas buvo valstiečių liaudininkų šulas a. a. Mykolas Sleževičius. Jo koalicionis kabinetas buvo gana stiprus kairiojo sparno. Tautininkų jame buvęs tik vienas ministeris — Tūbelis. Tai čia ir kyla tuščių žodžių žaidimo: "Kartą turėję valdžią rankose, jie negalėjo be jos nusiraminti", teisingumo ir objektyvumo klausimas? O kas, pagal turėtos valdžios įprotį, jos įsigėdžia, tai tas Kėdainio panaudotas sakinyš iš dr. K. Griniaus atsiminimų ar apreiškimo ir mons. M. Krupavičiaus savo "habilitacijoj" paimtas įrodomuoju argumentu, daug daugiau tinka liudininkams ir patiems krikšč. demokratams. Pastarųjų valdžios apėtitas tikrai neblogas, kad dėl jos išlaikymo, pirmam Seime net penkis Darbo kuopų Seimo atstovus prarijo. (Bus daugiau)

Nacionalistinis mons. M. Krupavičiaus habilitacijos „1926 metų gruodžio 17-oji Lūdna 30 metų sukaktis“ pakoregavimas

(5-toji tąsa)

SUVERENUMO NETEKIMAS

Kodėl buvo taip, o ne kitaip, turėtų atsakyti ir visą išryškinti valdžiosios kraštą partijos. Šios politinės visuomeninės būklės išsiaiškinimas mums yra daug svarbesnis, nei 17 gruodžio perversmo padariniai, kurie tautinės dvasios ir jos kultūros augimo — klestėjimo ne tik kad nepažeidė, bet priešingai, sudarė jai tinkamesnes ir geresnes augti ir klestėti sąlygas. Šandien ypatingai reikalingas tos būsenos išsiaiškinimas ne tiek gal istorinei praėičiai pažinti, kiek dabartinei esančiai dabarčiai ir ateičiai. Juk tas komunistų buvimas mūsų socialistinėse partijose per visą nepriklausomą gyvenimą jautimas, jis juntamas ir dabar.

Šis skaudus jautimas gerokai silpnina mūsų pavergtos tėvynės laisvinimo bylos vedimą laisvajam pasaulyje. Tuo labiau pavergtoji tėvynė laisvinimosi kovą. Mums, esantiems laisvajam pasaulyje, atsistoja visu rimtumu pasitikėjimo

Redaguoja: R. Mišauskas, Edv. Šulaitis ir R. Vežys
Redakcijos adresas: 1443 So. 49 Ave., Cicero, Ill.

SOVIETŲ SATELITAS IR MUSŲ SAJUNGA

R. Mišauskas

Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad šie du faktoriai negali turėti tarpusavio ryšio. Bet giliau dalyką panagrinęje, turime pasakyti, kad ryšį turi. Štai po satelito pasirodymo, visa Amerikos mokslo sistema skęsta puolimų ugnyje; pradžios mokyklą baigusieji nemoka skaityti, skaičiuoti, o highschool'ę baigę, nemoka ne tik algebros, bet nežino skirtumo tarp chemijos ir fizikos. Ką dainuoja Elvis Presley, kas naujausia kino žvaigždė, kaip lošti ir kas laimėjo futbolą — Amerikos gimnazistai aišku, bet Dostojevskio, Tolstojaus, Aristotelio, Anatolio France, Kanto ir kt. net vardai jam nežinomi. Jaunieji studentai, pirmus metus studijuoją universitete, turi mokytis, kaip savo kalboje suprantamiau išsireikšti. Šalia to, klausiami, kas studentus universitetuose moko? Ir atsakoma, kad tik nedidelę dalį profesūros sudaro idealistai, o likusių profesorių kadras užpildo žmonės, nepajėgę sutikti su industrializacijos reikalavimais. Jų alga — ašaros, o tinkamumas dar liudniau atrodo.

Šie visi komentarai yra paimti iš radio ir Amerikos spaudos šaltinių. Reikia, amerikiečiai jau pamatė trūkumus, kurių mes, dėl aiškių konsekvencijų, net žinodami, anksčiau negalėjome paminti. Ir šios sistemos, nors nedidelė dale, esame ir mes lietuviai moksleiviai ir studentai.

Amerikiečių mokslo sistemos trūkumai, daugelį iš mūsų yra gana aiškūs ir ne vienas turime net idėjų, kaip būtų galima sutvarkyti amerikiečių jaunimo chuliganizmo problemą. Apie šiuos dalykus mes negalėjome anksčiau pasisakyti, nenorėdami susilaukti antagonizmo. Šiandien, sovietų satelito dėka, galime ne tik kalbėti, bet ir turime jausti pareigą netylėti, o kelti ir padėti ieškoti išeičių.

KALK GELEŽĮ, KOL KARŠTA

Ar būtume lietuviai patrijotai, ar suamerikonėję, ar per aplinką nuėję "šuniui ant uodegos", mūsų likimas yra tampa riai surištas su šia šalimi. Kas jai atsiktis, tas seks ir mus. Šiandien amerikiečiai yra susirūpinę, tad padėkime jiems išryškinti tas klaidas, kurių jie lig šiol nepastebėjo. "Ką mūsų saujelė gali šitokiam krašte padaryti?" — ironiškai paklaus ne vienas. Ką? Labai daug! Daugiau ar mažiau, bet mūsų studentų randasi beveik visuose šio krašto pagrindiniuose universitetuose. Turime savo sąjungos užsienio skyrių, turime "Lituanus" žurnalą, ryši su J. A. Valstybės veikiančia studentų Federacija, kurios pirmininkas dalyvauja ir mūsų sąjungos New Yorko suvažiavime. Be to, mūsų žmonės sėdi Baltų Federacijos Valdyboje. Štai, čia ir yra, mano nuomone, mūsų jėga. Skautai, Ateitininkai ir Santariečiai, su savo nariais yra išplaukę aukščiausiai kasdieniškų studentų ribų.

KOKIOS MŪSŲ GALIMYBĖS?

Mes konstruktyviai galime išnaudoti "sputniką". Reikia palyginančių Lietuvos, Europos ir J. A. V. mokslo sistemas strauspnių "Lituanus" skiltyse, reikia per užsienio skyrių painformuoti amerikiečių studentiją apie mūsų pastangas, reikia įtraukti į šį darbą Baltų Federaciją. Svarbiausias faktorius, kad lig šiol nei vienas studentas nediršome pasiūlyti "Lituanus" kai kusiems profesoriams.

Dabar, mano asmeniškai nuomone, laikas yra palankus ir drąsiai galime tai padaryti. Visi turime rašyti temas, tezes ir įpinkime į jas virš minėtų dalykus, arba ir paimekime pagrindine mintim. Taip pat ne vienas lankome ir oratorių klases. Išnaudokime ir ten. Kalbėkime apie tai su kitų tautų studentais. Kartoju: dirva yra pa lanki; profesūra nėra tinkamai atlyginama, studentai atėję į universitetus iš gimnazijų, jaučia savo nepriaugimą, tėvai skundžiasi, kad vaikai skaityti nemoka, o svarbiausia, tema yra aktuali ir sovietai savo mokslo lygiu negali pirmauti. Propaguodami virš minėtų mintis, ir išnaudodami aktualijas, kartu pasitarnausime ir savo kraštui.

Šiuo metu L. S. Sąjungos JAV ir daliniai "Lituanus" vadžias laiko ateitininkai. Iš jų turėtų ir kilti iniciatyva bendriesiems šios paskirties projektams. Ir tuo la-

NEKASDIENINIAIS REIKALAIS

Šventes pasitinkant

Sparčiais šuoliais į mus artinas Kalėdos ir Naujieji Metai. Jau dabar krautuvijų langai apsiakė visokiais papuošalais ir gėrybėmis, traukiančiomis į save praeivio akį. Minios žmonių ir jas spokso, užsuka į parduotuves, varto prekes ir kiša jas į savo maišus.

Ir viskas vyksta pagal kalendorių, bemaž laikrodžio tikslumu. Tas pats dėjosi pereinū metų šią dieną, tas bus ir sekantčias metais. Ir taip bus iki kol sukis ši žemės planeta, kol Čikagos dangoraižiai remsis į dangų.

Bet kaip yra su mumis? Ar mes pasiduosime minios jėgai ir nueisime su ja parsinešti šventinių blizgučių? O gal mes sugebėsime šventinę nuotaiką tinkamiau įprasminti, sukurti tėvynėje vyravusią nuotaiką savo širdyse?

Pirmiausia, aš tikiu, mieli kolegos, jog švenčių dienomis mūsų mintys grįš į gimtąją žemę, kur pasilikę mūsų jauna jaunystė ir iš kurios mes išsinešime neparduodamą viltį atgal sugrįžti. Šią viltį švenčių dienomis mes atgavime ir užsibrėžime ateityje jos neprarasti.

Toliau mes prisiminsime ten pasilikusius savo gimines, draugus, pažįstamuosius bei visus savo kraujo brolius ir seseris. Kaip jie ten gyvena? Koks jų likimas? Kur jų eglutės ir šventinės dovanos? Atsakymai į šiuos klausimus, deja, nebus teigiami, nes mes tai galime matyti iš įvairių šaltinių, kurie liudija sunkų pasilikusiųjų likimą.

PRISIMINKIME IŠTREMTUOSIUS

Jeigu tėvynėje gyvenantieji nieko priekyje nemato, tai ką kalbėti apie ištremtuosius į Sibirą. Neseniai iš ten Čikagon buvo išleista viena motina su sūnumi ir dukra, kurie vaizdžiai apipasačioja ten esančias sunkias sąlygas.

Bet likimas juos ir ten priverčia gyventi. Ir ten bresta atkaklus lietuviškasis jaunimas, užgrūdintas vargo ir bolševikiško teroro. Ten jaunos krūtinės gimsta

biau, kad katalikų bažnyčia kovoja prieš chuliganizmą ir plintantį nemoralumą. Pavienių studentų pastangos — yra mūsų visų reikalas ir jų reikia laukti iš kiekvieno susipratusio lietuvių studento.

poezija, išreiškianti ilgesį tėvų žemei ir ilgisi jos.

Štai, iš Šibiro mus pasiekusiame eilėraštyje jauna mergaitė rašo:

"Mama! pasakyk man, kaip alyva / vos žydi?
Pasakyk, ar kvepia ir kokie žiedai / dai?
Pasakyk, ar mūsų tolimoj tėvynėj / nėj...
Ar ten daug alyvų, ar Tu jas ma- / tei?

O gimtinėj mūsų, — ten, kur mes / gyvenom.
Ten, kur aš, mamytė, Tu sakei, / gimiau;
Ten prie mūsų naujo, prie sugriau / to namo
Ne alyvos auga? Nuotraukoj ma- / čiau...

Sunkus gyvenimas ištremtuosius lietuvius ir jaunimą padarė atspariais, besilgstančiais savojo krašto. Bet ar tą patį mes visi galime pasakyti apie save? Argi silūs prabangaus gyvenimo takai nenuviliojo būrį mūsų tautiečių ir jaunuošenės, nuo to, kas mumis yra šventa ir brangu?

Šių klausimų atsakymai mums yra aiškūs. Jie mums bado akis ir lenda gliūnai į sąžinę, budindami beatšalančius jausmus savo gimtąjam kraštui.

LIŪDNI BALSAI IŠ TĖVIŠKĖS

Nepaslaptis, jog Lietuvoje likę broliai nėra laimingi. Kenčia seni, pergyvena ir jauni, liūdi mokytis, vargsta ir nemokytis.

Tą klaukų pergyvenimą vaizdžiai perduoda mūsų plunksnos brolių kūryba, atėjusi iš už anapus geležinės uždangos. Kūrėjai, nors ir paspausti po raudonoju padu, karts nuo karto atidengia sunkios uždangos kampą ir parodo tikrąjį savo sielos veidą.

Pažiūrėkime, ką rašo poetas J. Marcinkevičius, neseniai gavęs premiją už poemą "Dvidešimtas pavasaris". Jis šios knygos vienoje vietoje kalba apie studentus, besilankančius Gedimino kalne, Vilniuje:

"Nusitvėrusi alkūnės
Irena sulaukė jį:
Šitie akmenys žili,
Samanotos sienos šitos,
Ir lietaus paplautos plytos —
Kiek jos matė, kiek matys!
Šičia — mūsų praeitis.
Kur jina! — garsi, didinga?
Viskas žuvo, viskas dingo.
Uždrausta nūnai, deja,
Net kalbėti apie ją...
Simas garsiai atsiduso:
Bet jina! visvien mūsų.
Ir dėl šitos praeities
Kartais nesmagiai jauties.
Rodos buvo neblogiausia,
O kada kas nors paklausia,
Kajp įvyko tai ir tai,
Gerą valandą maštai,
Kas tau galima, kas leista,
Kajp marksizmas moko — keista!
Vis tik gera ir smagu,
Kad randi minties draugą".

Panašių motyvų užtinkama ir kitų kūrėjų poezijoje. Štai Lietuvos rašytojų sąjungos organe "Per galę" rugpjūčio mėn. numeryje Vilija Šulcaitė skundžiasi:

"Ir visa, kuo lig šiol gyventa,
Tu persvarstai ir apmąstai —
Suniekinai, kas buvo šventa,
Ir nieko prieky nematai.
Darbai, kurie tau džiaugsmą teikė,
Atrodo niekam neverti...
Likimą piktą tu prakeiki,
Todėl, kad džiaugiasi kiti..."

SIŪLO ANALIZĖS KURSUS

Mūsų Vyties laikraščio naujausiame — rugsėjo — spalio mėn.

numeryje yra duota mintis surengti "Analizės kursų" studentų akiračio praplėtimui. Tuo reikalu čia yra taip rašoma:

"Juk kuo ne visi pripažįsta faktą, kad čionykštės vidurinės mokyklos neduoda jaunimui tokio plataus, bendro išsilavinimo, kaip kad Lietuvoje ar Vokietijoje veikusios gimnazijos. Ir taip vietinę gimnaziją baigęs jaunuolis, lė universitetan afeina su kur kas siauresniu vertybių skalės akiračiu, negu jo vyresnieji kolegos.

(Šio reikšnio akivaizdoje kyla mintis, kad akademinės organizacijos turėtų rodyti didesnę dėmesį savo būsimajam praeiugliui. — Konkrečiai siūlome, pav., Kalėdų atostogų metu surengti "analizės kursus". Kursų plotmės būtų sekančio pobūdžio: imamas koks nors gerai integruotas objektas, kuris pašnekėjui, paskaitų, diskusijų forma, praktišku susidūrimu būtų išanalizuojamas. Sakysime, kursų objektu pasimamas filmas (kino) menas. Nebūtina turi būti pasirinkta filma: galima patiekti knygos, tapybos, sporto esmę, kitų meno ar profesinio pasirošimo šakų.

Analogijos pagalba patys kurstantai jau tada lengviau pajėgtų susipažinti su kitomis, juos dominančiomis sritimis, tuo pačiu pajėgtų įžvelgti ir geriau suprasti tos gyvenimo mozaikos elementus bei jų reikšmę. Šis esmės ieškojimo metodas yra tik universkose nušviečiamas, gi daug ką jis pasiekia per vėlai arba nelieka išryškintas, nebesukelia susidomėjimo".

MŪSŲ TARPE

Nijolė Jasėnaitė jau antri metai sėkmingai vadovauja Urbanos lietuvių studentų tautinių šoumių grupei. Dalyvavo Tautinių Šoumių šventėje Čikagoje ir ruošiasi pasirodymui Illinois Universiteto tarptautinėje programoje — International Fair.

R. Viskanta perėmė redagavimą "Skautų Kelio" skyrelio — "Draugo" dienraštyje.

V. Variakojis, Los Angeles Korpl' sk. pirmininkas, yra pakviestas dalyvauti vietinėje lietuvių scenos mėgėjų trupėje, kurios artimuose planuose yra numatyta komedija ir Grušo "Tėvas".

Vytautas Germanas įstojo į MV redakcijos kolektyvą, pradėdamas rūpintis MV menine išvaizda.

Violeta Mitkutė, Los Angeles skaučių vietininkijos adjuntė, išvyko studijuoti į Putnamą.

Korp! VYTIS narys, lt. Jonas Navickas, baigia tarnybą Texaso valstybėje ir grįžta į Los Angeles. Navickas yra baigęs statybinę inžineriją UCLA.

Danguolė ir Albinas Vaičiūnai — neseniai persikėlė gyventi į Los Angeles. Albinas šią vasarą baigė elektrą University of Illinois.

Jūrų skautas R. Dulskis — baigė elektrinės energijos inžinerijos studijas University of Connecticut, bakaluro laipsniu. Dirba tyrinėjimų srityje, Mass. Institute of Technology.

Tarptautinė Teisės Mokslo Asociacija, veikianti UNESCO globoje, buvo sukvietusi suvažiavimą santuokos pastovumo problemoms nagrinėti. Suvažiavimas įvyko rugsėjo 8—16 dienomis, Čikagoje, Čikagos Un-to patalpose. Jame dalyvavo mokslininkai iš Europos, Azijos ir Amerikos. Plateris buvo pakviestas pateikti suvažiavimui referatą tema: "Statistiniai duomenys, liečią santuokos pastovumą".

Dalia Tutlytė baigė University of Illinois, antropologijos fakultetą B. A. laipsniu. Dalia yra kilusi iš Žemaičių Naumiesčio, o gimnaziją baigusi Čikagoje. Studijuodama, universiteto buvo apdovanota "Honors Day" pagerbimu.

Akademinis sporto klubas Lituanica laimėjo krepšinio varžybų, kurios buvo suroštos Lietuvos krepšinio pergalių 20 metų sukakties minėjimo proga Čikagoje.

R. Savickaitė, B. Miniataitė ir V. Stančiūtė šiuo metu studiuoja St. Louis universitete.

Lietuvių Stud. Sągos Čikagos skyriaus narių susirinkimas įvyko lapkričio mėn. 15 d. Lietuvos Vyties salėje. Dalyvavo apie

Mažoji Lietuva

NUO SMALININKŲ IKI BALTIJOS JŪROS

A. Nevardauskas, Čikaga

KONTROBANDA IR TEISMAS

Neužtenka kontrobandą pagauti, bet reikia ir įrodyti, kad tai — kontrobanda. Vieną rugsėjo mėnesio dieną, Skirvytės sargyba gavo slapta ir aiškų pranešimą su įrodymais duomenimis, kad pamariais bus keliama siera eterio stambi kontrobanda. Pranešime nurodytos dienos išvakarėse, tos kontrobandos medžioklėn pasiruošai du Skirvytės sargybos pareigūnai ir vienas pereinamojo punkto muitinės valdininkas. Sutemus, būriniai laiveliai, minėti kontrobandos medžiotojai išplaukia į pamarį. Naktis tamsi. Pliauškiatis lietus ir stiprus užiantis vėjas, Skirvytės žiotyse pastoja jiems kelią, pareikalavdamas nemažai jėgų išplaukti į atviras marias. — Vakarų vėjas pamaryje kėlė didesnės ir didesnės bangas; trumpų ir lūžtančių bangų purzlą, vėjo šokinamą, krovė į laivelį ir merkė kontrobandos medžiotojus. Kartas nuo karto prisėjo iš laivelio vandenį semti. Plačių tolių juodas marių vanduo nežadėjo gerą. Tačiau, neatsižvelgiant į visą tai, kad ir pamažu, laivelis skrodžia neramių marių paviršių; įgudusių pasieniečių rankų valdomas ir pakrypęs į vieną pusę, lyg norągas smailgaliumi juodžemio dirvoną, rėžia purzlą marių paviršių, šauna marių gilumon, prie taip vadina mo kontrobandininkų kelio. Mat, Skirvytės ir Akmenos kontrobandininkai, gabendami iš Vokietijos kontrobandą, beveik visuomet išplaukdavo į marias, lygiagrečiai su Skirvytės įtekančiu Akmenos upeliu, ir kai pasiekdavo pamarį, ta pačia kryptimi plaukdavo apie 6—8 kilometrus marių gilumon. Šokinėjančios marių bangos ir nakties tamsa, kontrobandininkus glausdavo nuo sienos apsaugos pareigūnų akių.

Pasiekę kontrobandininkų kelią, gerai apsižiūrėdavo ir tik tada leisdavosi į Lietuvos teritorijos vandenį. Pastebėję ką nors įtartina, nuduodavo žvejojantį žvejus ar žvejų terminą naudojant, "tikrindavo" Wartą. Bet, reiki pasakyti, kad šitokius triukus jie dažniausiai atlikdavo dienos metu ar mėnuliui šviečiant.

Kalbamięji kontrobandos medžiotojai, pasiekę kontrobandininkų saugos kelią, nuleido bures ir išmetę inkarą, laukė atplaukiančios aukos. Lūkuriuoti bangų mėtomam laivelyje yra nelengva, tačiau jiems teko su bangomis kovoti neilgai. Greit į jų rankas atplaukė lauktoji kontrobanda. Ji pakliuvo be kovos ir be mušio. — Trys kontrobandininkai iškėlė rankas ir paklūsė sienos pareigūnų, pasidavė jų valiai, perduodami ir 360 litrų sieros eterio bei denaturuoto kontrobandinio spirito. Vienas pasieniečių perėmė kontrobandininkų laivo vadovavimą, kontrobandininkus suguldydamas tarp kontrobandos skardinių ir savo laivelį pririšęs prie kontrobandą gabenusio didžiulio daržovėms gabenti laivo, šaute šovė Skirvytės upės kryptimi ir ją į Rusnės muitinę, lydymas kontrobandos medžiotojų bendrų.

Muitinėje, surašant gabentos kontrobandos konfiskacijos protokolą, paaiškėjo, kad kontrobandą gabeno Lietuvos—Klaipėdos krašto piliečiai iš Minijos ir 7 Ventės rago gyventojai. — Konfiskavus kontrobandą ir paskelbus kontrobandininkams konfiskacijos ir greičiausios baudos nutarimą, kontrobandininkai paprasė bylą perduoti teismui svarstyti, motyvuodami, kad konfiskuotoji kontrobanda ne jiems priklausė, o Vokietijos piliečiui Ploniui, kuris Vokietijos teritorijoje esančioje Skirvytėje vertėsi kolonaliųjų prekių prekyba. Jie taip pat pareiškė, kad konfiskuotos prekės yra Plonio nuosavybė ir jis jas būk yra siuntęs į kitą krautuvę, esančią Karklynėje, Vokietijoje. Jie už sutartą atlyginimą, girdi, tik jam patarnauja. Šito protesto užteko ir tuo būdu byla atsidūrė teisme.

Po metų nuo jos sulaukymo dienos, byla buvo svarstoma pagal krašto įstatymus teisme. Su nemokančiais vokiečių kalbos liudininkais, kvota buvo praversta per vertėjus. Ir tai buvo daroma ne todėl, kad pasieniečiai būtų nemokėję vokiečių kalbos, bet kad, pagal Klaipėdos krašto konvencijos nuostatus, visose valdinėse įstaigose buvo pripažinta lietuvių kalba pirmąja — vyraujančia, todėl laikantis šio principo, beveik visą 100%, jei byloje pasirodydavo liudininkų svyravimai arba kiek skirtingi parodymai, — pravedavo tardymus. Šioje byloje visi daviniai rodė, kad kontrobandą gabeno Lietuvos piliečiai, o taip gi buvo ir kad gabentos prekės buvo kontrobandinės kilmės, bet pagal kontrobandą sulaukusiųjų parodymus, nors kontrobanda buvo sulaukyta Lietuvos teritoriniuose vandenyse, bet teisejas po priesaika apklausinėjo Vokietijos pilietį Plonį, kuris paliudijo, kad konfiskuotos prekės priklausė jam ir jos buvo gabamos ir Karklynėje jo turimą antrą krautuvę. Be to, kontrobandininkai tvirtino, kad gabamos prekės buvo sulaukytos ne Lietuvos, bet Vokietijos teritoriniuose vandenyse ir pareikalavo, kad kontrobandą sulaukiesiems prisiektų, jei taip nebuvo bei paprasė konkrečiai nurodyti, kurioje vietoje kontrobanda buvo sulaukyta. Be šito, jie dar kėlė klausimą, ar sulauktojai tokioje tamsioje naktyje, viduryje marių, galėjo tikrai nustatyti, kurioje pusėje jie gabenamąs prekes sulaukė.

Šitokioje situacijoje visą bylą pastatius, muitinės valdininkas, dalyvavęs prie gabentų prekių sulaukymo, susvyravo pristekti ir teisejas be svyravimų paskelbė sprendimą, kad sulaukytos prekės gražinamos tikrajam jų savininkui Ploniui, o kontrobandininkai, kaip Lietuvos piliečiai, pagal Klaipėdos krašto susitarimą, bus perduoti suvereninės valdžios nuožiūrai — Klaipėdos Krašto gubernatoriui už slapta sienos peržengimą nubausi. Teismo bylos išlaidas padengė teismo išdās. Dalyva visiems šioje byloje liudininkams buvo užtarta išmokėti diempingius ir kelionpinigius pagal tarnautojo kategoriją. Plonis likosi nepatenkintas tik tiek, kad gražintas prekes Skirvytės upę, apie 6 kilometrus, reikėjo plukdyti namo. Bet ką padarysi, patinka ar nepatinka, bet klįjentes reikėjo gelbėti.

— Nijolė Jasėnaitė jau antri metai sėkmingai vadovauja Urbanos lietuvių studentų tautinių šoumių grupei. Dalyvavo Tautinių Šoumių šventėje Čikagoje ir ruošiasi pasirodymui Illinois Universiteto tarptautinėje programoje — International Fair.

R. Viskanta perėmė redagavimą "Skautų Kelio" skyrelio — "Draugo" dienraštyje.

V. Variakojis, Los Angeles Korpl' sk. pirmininkas, yra pakviestas dalyvauti vietinėje lietuvių scenos mėgėjų trupėje, kurios artimuose planuose yra numatyta komedija ir Grušo "Tėvas".

Vytautas Germanas įstojo į MV redakcijos kolektyvą, pradėdamas rūpintis MV menine išvaizda.

Violeta Mitkutė, Los Angeles skaučių vietininkijos adjuntė, išvyko studijuoti į Putnamą.

Korp! VYTIS narys, lt. Jonas Navickas, baigia tarnybą Texaso valstybėje ir grįžta į Los Angeles. Navickas yra baigęs statybinę inžineriją UCLA.

Danguolė ir Albinas Vaičiūnai — neseniai persikėlė gyventi į Los Angeles. Albinas šią vasarą baigė elektrą University of Illinois.

Jūrų skautas R. Dulskis — baigė elektrinės energijos inžinerijos studijas University of Connecticut, bakaluro laipsniu. Dirba tyrinėjimų srityje, Mass. Institute of Technology.

Tarptautinė Teisės Mokslo Asociacija, veikianti UNESCO globoje, buvo sukvietusi suvažiavimą santuokos pastovumo problemoms nagrinėti. Suvažiavimas įvyko rugsėjo 8—16 dienomis, Čikagoje, Čikagos Un-to patalpose. Jame dalyvavo mokslininkai iš Europos, Azijos ir Amerikos. Plateris buvo pakviestas pateikti suvažiavimui referatą tema: "Statistiniai duomenys, liečią santuokos pastovumą".

Dalia Tutlytė baigė University of Illinois, antropologijos fakultetą B. A. laipsniu. Dalia yra kilusi iš Žemaičių Naumiesčio, o gimnaziją baigusi Čikagoje. Studijuodama, universiteto buvo apdovanota "Honors Day" pagerbimu.

Akademinis sporto klubas Lituanica laimėjo krepšinio varžybų, kurios buvo suroštos Lietuvos krepšinio pergalių 20 metų sukakties minėjimo proga Čikagoje.

R. Savickaitė, B. Miniataitė ir V. Stančiūtė šiuo metu studiuoja St. Louis universitete.

Lietuvių Stud. Sągos Čikagos skyriaus narių susirinkimas įvyko lapkričio mėn. 15 d. Lietuvos Vyties salėje. Dalyvavo apie

150 studentų.

Vaclova Žemelytė iš Toronto gavo stipendiją ir tęsia dainavimo studijas Toronto konservatorijoje.

Vida Balsytė ir Liuda Kuolaitė, pradėdusios studijas Toronto Un-te, yra priimtos į savo fakultetų šūkininkes ("cheerleaders"). Edvardas Šulaitis yra pakviestas į Amerikos Legijono karo veteranų spaudos draugiją — "American Legion Press Ass'n of Chicago". Jonas Gibaitis sekretoriavo per Čikagos Lietuvių Tarybos konferenciją, įvykusią lapkričio mėn. 17 d. Čikagoje.

ŽINUTĖS IŠ URBANOS

A. Avizienis, kuris šiuo metu Illinois Universitete ruošia fizikos tezę daktarui, vadovauja lietuvių studentų Urbanos skyriui komisijai, ruošiančiai lietuvių parodėlę per ateinančią Universiteto karnavalą.

J. Lintakas skaitė gerai paruoštą temą, paliustruotą gausiomis ištraukomis, apie V. Kudirkos kūrybą. Tema sudarė pagrindinę dalį L. S. Santaros Urbanos skyriaus suruoštame uždarame V. K. minėjime.

G. Stepaitytė, K. Kudžma ir R. Mišauskas, visi Illinois U-to Urbanote studentai, sudaro naują "Studentų Gairių" Redakciją. — Sekmės pradėdant darbą!

SANTARIEČIŲ ŽINIOS

Šiuo metu santariečiams siuntinėjamas Santaros C. V. leidžiamas biuletinis: "Žvilgsniai į Santarą". Redakcinį kolektyvą sudaro: Jonas Gibaitis, Leonas Narbutis, Danutė Sakalauskaitė, Liudas Šmulskytis ir Rita Žukaitė. Savo formatu bei talpinama medžiaga, biuletinis kiek primena žurnalą. Biuletinio motto: "Laisvojo Žmogaus Kelis į Lietuviskumą".

Šiame nr. telpa: V. Adamkavičiaus sveikinimas ir atsisveikinimas, kviečiant visus lietuviškus darbus, rašytojo J. Savickio knygos — Žemė Dega — recenzija, kur tarp kitko sakoma, kad knyga — Žemė Dega — gali sudominti įvairių poliškų ir reikalavimų skaitytoją ir duodamas aprašymelis "Algis", kur paliečiami studento jausmai po vasaros atostogų pradėjus mokslą. Biuletinis baigiamas Majos eilėraščių. Yra karikatūrų ir jumorų.

New Yorko skyrus santariečiai išklauė K. Paprockaitis ir V. Vaitaitis pranešimus ir išpūdius iš Santaros suvažiavimo Tabor Farmoje ir išnešė mintį, kad kiekvienas narys turi užsilaikyti konkretiam darbu. Įsteigė literatūros būrelį ir numatė teisti biuletinio leidimą, kurio jau išėjo 9 numeriai. K. Statkutė ir Purelytė platinys spaudą, kurioje telpa santariečių skiltys.

Bostono santariečiai lig šiol surengė 2 žiemos stovyklas Rytinių pakraščiu jaunimui, nutarė rengti ir šiais metais Kalėdų ir Naujųjų Metų atostogų metu. Rengėjų priekyje: Vl. Eikinas.

Valdybą sudaro: Petras Maleckas — pirm., V. Bruzelevičius — vicepirm., Reg. Leveckytė — sekretorė ir Bir. Danerytė — išdin. Čikagos Santaros skyr. Valdybą sudaro: Liudas Šmulskytis — pirm., Jonas Gibaitis — vicepirm., Dalia Modestavičiūtė — sekretorė, Leonas Narbutis — išdin. ir Gražina Sabaliūnaitė — narė kultūr. reikalams.

Šiuo metu aptariama skyrus veikla ir sudaromi planai dr. Vinco Kudirkos minėjimui. Taip pat organizuojama žiemos stovykla ir planuojama Gyvosios Lietuviškos Mėnesio programa.

Dr. Marija Gimbutienė, Marius Katiliškis, dr. Julius Kaupas, dr. Henrikas Nagys, Jonas Mekas, Kostas Ostrauskas, Vincas Trumpa ir dr. Antanina Mačiukienė sutiko būti Santaros Garbės Filisteriais.

Aldona Stanaitytė ir Donatas Gasiūnas, veiklūs New Yorko Santaros skyrus nariai, sukūrė šeimos židinį.

Į naująją Urbanos Santaros skyrus V-bą įeina: Mod. Jakaitis — pirm., Jul. Lintakas — vicepirm. ir Lionė Liškūnaitė — sekr. Aptarta ateinančių metų veikla.

Per Padėkos dieną Los Angeles Santaros skyrus organizuoja žiemos stovyklą. Skyrus vadovauja Vladas Muchlia — Miklius. Skyrus svarstė ateities planus ir nutarė užmegsti artimesnius santykius su Los Angeles visuomene.

Philadelphia santariečiai surengė studentų susirinkimą, kuriame paskaitą "Kelių Dimensijų Žmogus Pasaulyje Gyvena" skaitė prof. A. Jurskis. Paskaita iššaukė gyvas diskusijas.

Santaros IV-ji metraštį redaguoja Horstas Žibas, Eglė Zabaraukaitė ir Dalia Juknevičiūtė.

Bostono ir Clevelando skyrus narių skaičiumi negausūs, bet atlieka didelius darbus ir užsimojimus. Bostono skyrus surengė dail. Vikt. Vizgirdos dailės darbų parodą, o Clevelando santariečiai pasikvietė Čikagos "Pirmyn" chorą su "Šikšnosparnio" opere. "Pirmyn" choras, vadovaujamas muz. K. Steponavičiaus, operetę išpildė gerai ir sutraukė per 800 žiūrovų, kas Clevelande yra reta. Orkestras buvo sudarytas iš Clevelando simfoninio orkestro narių. Šie du skyrus yra Santaros pasididžiavimas ir jie statomi pažvėdži kitiems skyrus.

Santaros darbų plane numatyta išleisti antrąją knygą. Paruošiamieji darbai atliekami. Manoma, kad antroji knyga susilauks nemažą dėmesį lietuvių politiniame, filosofiniame ir kultūriname

gyvenime. Plačiau bus painformuota vėliau.

Dalia Juknevičiūtė, buvusi Santaros C. V-bos sekr., gavo Čikagos Meno Instituto stipendiją ir šiuo metu gilina meno žinias Parvyžiaus dailės studijoje. Prieš išvykdamą į Europą, Kosto Ostrausko dramos "Kanarelė" leidimo darbą perdavė Horstui Žibui.

Drama jau atiduota į spaustuvę. Meninius darbus prižiūri dail. Vyt. O. Virkau. Knygą dar galima užsisakyti pas H. Žibą, 5930 So. Wolcott Ave., Chicago, Ill.

Lapkričio 20 — gruodžio 1 dienomis New Yorko ruošiamas Lietuvių Studentų Sąjungos visuotinis suvažiavimas. Suvažiavimo komisijon įeina fil. A. Grigaitis. New Yorko Santaros skyrus atvažiuojantiems santariečiams — rengia susipažinimo vakarą.

Vl. Eikinas yra išrinktas į Bostono Lietuvių studentų Sąjungos V-bą, o Vida Maliauskaitė — į revizijos komisiją.

Aušra Venclovaitė, vienus metus išbuvusi Vokietijoje, sugrįžo ir šiuo metu dėsto Illinois universitete, Urbanoje.

Studentų Sąjungos Užsienio skyrus sekr. pareigas eina Putinas Mašalaitis, o išdininko — Liutas Mockūnas.

Jaunutis Gilvydis yra išrinktas į Studentų Sąjungos Detroito skyrus V-bą, o Krist. Paprockaitė — į New Yorko skyr. Valdybą.

Čikagos Akademinių Alumnų skyrus susirinkimas įvykį skyr. sekr. Lakštuolės Betkauskaitės bute. Aukštąjį mokslą baigusieji kviečiami prisidėti prie alumnų veiklos.

Čikagos Santaros skyr. susirinkime paskaitą skaitė žurn. V. Kasniūnas. Prelegentas tarp kitko pastebėjo, kad Santaros kelias yra gyvas ir gražus. Jis pasiūlė, kad Santara organizuotų savo klubus, į kuriuos galėtų atsilankyti tie, kurie pritaria Santarai. Prieš kurį laiką panašias mintis kėlė ir Bronys Raila.

Santaros Garbės Filisteris V. Trumpa prisiuntė naują \$10 auką. Nuosirdžiai jam dėkojama. Valdas Adamkavičius buvo pakviestas per Jaunimo Centro atidarymą į Garbės Prezidiumą. Santariečiai dalyvavo vėliavų parade Jaunimo Centro patalpose ir jose jau turėjo savo susirinkimą. Jame be Vyt. Kasniūno paskaitos, buvo išpildyta humoristinė programos dalis. Per ją pasireiškė Rimas Vėžys.

3-sis "Lituanus" numeris jau išėjo. Ypatingo dėmesio yra vertas Leono Sabaliūno straipsnis — "Prelūdas prieš Agresiją", kuriame plačiai apžvelgiama Lietuvos ir Pabaltijo valstybių netilima praeitis. Kostas Ostrauskas rašo apie kūrą svetimoje kalboje ir jos sunkumus. Žurnale telpa ir kiti įdomūs straipsniai ir tas rodo, kad "Lituanus" turėtų būti visų ir vispūsiskai remiamas.

Illinois Universitete, Čikagoje, Lietuvių klubo pirminkinke išrinkta gražina Sabaliūnaitė, o vicepirm. — Leonas Narbutis.

"New Yorko Santara", taip vadinasi New Yorko santariečių biuletinis, redakcinį kolektyvą sudaro: R. Švipaitė, S. Šimulyaė, K. Paprockaitė, D. Leskaitytė, J. Maciūnas, M. Saukynaitė, A. Speirauskas ir V. Vaitaitis. X-sis biuletinio numeris yra papuoštas Aldonos Šimutytytės karikatūromis.

"New Yorko Santara" biuletinis vis gerėja.

LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS INFORMACIJOS

Sąjungos Penkmečio gyvavimo proga buvo išleistas studentų metraštis "Dienos tarp dangoraižių". Tai vienintelis tokio pobūdžio lietuviškas leidinys šiame krašte. Kviečiame lietuviškąją visuomenę šį metraštį įsigyti. Visais metraščio reikalais prašome kreiptis į CV vicepirminką J. K... dį, 6614 S. Marshfield St., Chicago 36, Ill.

Šiais metais CV ragina skyrus savo susirinkimuose panagrinėti kultūrinę temą, kuri apimtų mūsų literatūrą, muziką ir meną.

CV sekančių metų bėgyje konkrečiai, tarpsemestrines atostogas numato suruošti dvi studejų dienas. Vienos iš jų, jei bus įmanoma, įvyks drauge su Kana-

dos studentais. Visi pavieniai lietuviai studentai, nepriklausą sąjungai, yra raginami užsiregistruoti CV sekretoriato, pas N. Lipičūtę, 7014 S. Maplewood St., Chicago 29, Ill. Tenelieka nei vieno studento, kuris nepriklausytų Liet. Stud. Sąjungai JAV.

Centro Valdyba atspausdino ir šiais metais registracijos kortele, kurias gaus kiekvienas narys, susimokėjęs nario mokesčių. Šios kortelės narius įgalina papiegti įvairius parengimus, kur duodamas akademikams papigūnimas ir su nuolaida užsiregistruoti kai kuriuos laikraščius bei žurnalus.

Norime priminti visiems, jog oficialus Lietuvių Studentų Sąjungos JAV sutrumpinimas yra Liet. Stud. Sąj. JAV, o ne LSS.

Nieko nepaprasta

Vienas 18-sios kolonijos dievobaimingas dypukas, kitus ne karčių barę, kodėl jie neina į bažnyčią ir mėgdavo apšaukti komunistais. Grįžęs į namus keldavo pragarą — žmoną koliodavo ir net mėsavo. Po vieno didesnio įsimaginimo prieš žmoną, buvo patupdytas pusei mėnesio atsivėsinti. Betgi, visų nustebimui, grįžęs tuojau išsirašė lietuvių kalba leidžiamą komunistų laikraštį "Vilni".

Sutikęs savo oponentą iš dešniosios srovės, papasakojo jam šiuos dalykus:

— Tai kas gi čia nuostabus? Aš čie nieko nematau. Jei vienas neseniai visų lietuviškų laikraščių išgarbintas dypukas ant savo kambario sienos pakabino kryžių ir Marksa, tai kodėl eilinis pilietis negali paskaityti marksizmo persunkto laikraščio, a?"

— Bet kaip gi tai suderinama? — užklauso.

— O kodėl gi ne? Matai, kad ir "Draugas" niekad nekaltina "Vilnies", o tik "Laisvąją Lietuvą". O ar tu manai, kad jis nežino, ką daro?.. Nebūk jau toks naivus...

ODOS!

J. LEVIS — wholesale

Leather — Findings, 424 So. Central Park. Phone Van Buren 6-4323.

Paskambinus rytą prieš 7 val. 30 min. ir po 8 val. 30 min. vakare, pristato į Jūsų nurodytą vietą odas padams ir puspdžiams. Atvažiuoja su pilnu troku ir patys galite pasirinkti. Batų taisytojams ir siunčiant odas į Lietuvą — geriausias pasirinkimas.

Nekilnojamo turto pirkimo — pardavimo reikalais kreiptis: Alg. BUDRECKAS REALTY 4081 Archer Ave. (prie California Ave) Tel.: LAfayette 3-3384

NAUJA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ 649 West 119 St. Sav. Juozas Bešonis WA 8-2009 ir FR 6-6336 Pristato į namus, taip pat būviamis ir parengimams maisto ir mėsos gaminius.

ARS-FOTO STUDIJA

3210 So. Halsted St., Chicago, Ill. daro įvairių dydžių portretus. Atlieka Studijos ir Foto mėgėjų darbus. ir nuotraukas. Aprūpina gera filmine medžiaga.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR Sinclair GAZOLINO STOTIS

Perdirbami motorai, stabdžiai, transmisijos, keičiamos dalys. Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas. A. STANEVIČIUS Garažo tel: REpublic 7-9842 Namų: WALbrook 5-5934 2641 West 71 Street

LIQDĖSIO VALANDOJ Sankite MAŽEIKA & EVANS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6345 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia REpublic 7-9699 — 7-8601 Automobiliams vieta. Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime kopyčią arčiau Jūsų namų.

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE.

Remiantis Chicago Savings Bendrovės paeitimi, nuo pat jos įsikūrimo 1924 metais, jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indėlių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupomus pinigus. Pasidėti taupinius pas mus gausite ne tik takti saugumą — jų apdraudimą iki \$10,000.00, augštą dividendą, bet ir daugelį kitų patarnavimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausiai ir moderniausiai įrengtų visoje Illinois Valstybėje.

Lietuviai gyvenantieji už Chicago ribų, nežinint kurioje Suvienytų Valstybių dalyje jie begyventų, gali taupyti pinigus paštu. Rašykite dėl informacijų. Mūsų turtas \$21,000,000.00.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 So. Western Ave. Tel. Grovehill 6-7575 Chicago, Illinois

Atdara: pirmadienį nuo 12 iki 3, antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 2 valandos po pietų.

IŠNUOMOJAMAS JAUKIAI FRALEISI VAKARĄ CICERO UZEIGOJE LITUANICA

pas TADĄ KAZIMIERAITI Čia be gardžių gėrimų ir užkandžių, yra įvairių žaidimų: 4920 West 14th Str., Cicero 50, Illinois. Telef.: TOWNhall 3-9601

Buto adresas: 5103 Co. Carpenter (kampas 51-mos g. ir Carpenter). Kaina nebrangi — 65 dol. mėnesiui. Telef.: BO 8-5369.

Jeji nori svečių pavalikinti, — Pasidalint su juo savaisiais sielvartais, Tad laiko, mielas, negaišinki, Skubėk pas Šimulį vedančiais keliais. Vaisinki svečių — Ir gėrimais pirktais —

Budweiser alum

SIMULIS LIQUOR Inc.
5640 W. 87 St. Oaklawn

LIETUVIŠKA DRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir bižnio įstaigoms. Valstybės patvirtintos kainos.

Agentams ir brokeliams aukščiausi komisai. AUTOMOBILIŲ FINANSAVIMAS. Bankiniai procentai. Nauji automobiliai 4% — vartoti — 6%. Velkia Notariatas. Šmulkesniai ir nemokamai informacijai gauti skambinkite, rašykite, uželkite —

JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
6108 So. Ashland Ave., Chicago 36, Ill. Tel.: WALbrook 5-5671

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Fire-tons padangos, baterijos ir automobiliams dalys.

1934 W. 59th Street Tel.: GROvehill 6-9196
M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

LIETUVIŲ AUDITORIJA

3133-37 So. Halsted Str. Telef. VI-2-6172

POKYLIAMS KONCERTAMS VESTUVĖMS 4Sales

Moderniškai įrengtos VIRTUVĖS (su maistu ar be maisto) išnuomojamos neaukštomis kainomis.

Jūsų patogumui čia pat **BARAS**

Jaukus putojančių taurių pavėsis ir žavi muzika.

ĮVAIRŲ PATAISYMAI IR DAŽYMAS

NAUJŲ NAMŲ STATYBA LIUDAS TAUJENIS

6828 S. Maplewood Ave. Tel.: HE. 4-5348

WALTER SASNAUSKAS
2534 West Marquette Rd. Chicago 29, Ill. Telef.: GROvehill 6-8402.

Stato naujus namus pagal artį ir planus. Atlieka įvairius remonte darbus.

Moderniausias baldus, naujaušius televizijos aparatus žinomiasų firmų, įvairias krosnis, kilimus ir viską, kas reikalinga namų įrengimui Jūs pirksite pigiau

Lietuvių PREKYBOS Bendrovėje

ROOSEVELT FURNITURE Co., Inc.
2310 West Roosevelt (12- St.). Tel.: SEeley 3-4711

Pats įmonės vedėjas Feliksas RAUDONIS Jus maloniai sutiks. Parodys ir duos praktiškų patarimų Jums rūpimais reikalais.

Ką jie dirba

Jurgis Gudaitis, kontraktorius, buv. LAS Čikagos skyriaus pirmininkas ir vyr. vald. narys bei "Laisvosios Lietuvos" Redakcinės Kolegijos pirm., krisdamas nuo stogo smarkiai susižeidė. Yra sužeistas nugarkaulis ir lūžusi kulkis. Daktarų nuomone, fms apie pusę metų, kol ligonis visai pasveiks. Guli South Town ligoninėje.

Jurgį Gudaitį jau aplankė nemažas būrys jo draugų ir idėjos bičiulių. Tautiniai dirvonai plautis, o jėgų darbui neperdaugiau. Linkime bičiuliui kuo greičiau pasveikti.

Balys Muliolis,

tapo peštuko auka. Jau ne vieną kartą teko nugirsti, kad čia vienur, čia kitur susisumuama arba vienas kitas nežinomų asmenų yra primušamas. Prieš kurį laiką tokio peštuko iš pasalų buvo užpultas ir gana žiauriai sumuštas Balys Muliolis, Rockwell Club savirinkas. Balys Muliolis guli South Town ligoninėje, o peštukas, kuriuo pasirodė esąs tūlas Pranaitis, iki teismo sėdi šaltojoje. Byla yra numatyta spręsti gruodžio pradžioje.

Žurn. Jonas Vaidelys,

po pravažiuojančio automobilio su žeidimo š. m. pavasaryje, vis dar negali dirbti, nes negali pakelti dešinėsios rankos. Jokios kompensacijos už sužeidimą lig šiol dar nėra gavęs ir todėl yra atsidūręs bėdoje.

Jonistų Tėvūnas Giniotis,

Jūsų korespondentui yra pareiškęs, kad Čikagoje lietuvių tautiškajai veiklai dirva yra labai plati, bet lig šiol vis dar nėra tinkamai išnaudojama. Esą, trūksta pasišventųjų, kurie išjudintų platesnės apimties veiklą.

Mūsų menininkai Čikagos Operoje

Chicago Lyric Opera sezono metu kaip dirigentas — asistentas pastoviai dirbė muzikas Antanas Kuciūnas ir kaip solistas dainavo bosas Jonas Vaznelis. Prisidėjus p-lei Adelei Druktenytei, Lyric Opera sąstatae buvo jau trys lietuvaitės ir keturi lietuviai.

Fel. Kriaučiūnas — buv. Lietuvos krepšinio rinktinės kapitonas.

Šį šeštadienį, t. y. lapkričio mėn. 30 dieną —

ŠIMULIS LIQUOR INC.

5630 W. 87 St., Oaklown,
bus didelis pasiūkimas ir vaisės žiemos sezono atidarymo proga. Atsilankiusieji bus vaišinami lietuviškai paruoštais užkandžiais: dešromis, kumpiais ir kt. veltui. Prašo visus atsilankyti.

JAU LAIKAS PASIRŪPINTI KALĖDŲ ŠVENTĖMS

DOVANŲ IR EGLAITĖI PAPUOŠALŲ!

D. JURJONO BENDROVĖ, 3251 SO. HALSTED ST.

Telefonas: CA-lumet 5-1064, Chicago 8, ILL.

Gavo didelį kiekį įvairiausių eglaitėi papuošalų, moderniausių dovaninių prekių: kristalo ir porcelano indų, peleninių, iš Europos cigarnyčių su filtrais ir be jų, kišeninių peilių, žirklių siuvėjams ir rankdarbiams, skustuvų ir stiklui pauti rėžtukų. Vaikų džiaugsmui krutamų žaislų ir kt.

KĄ JIE DIRBA

Skautai yra raginami išgirsti "Skautų Aido" vajuos balsą ir jį užsiprenumeruoti. Ligi paskutinių dienų "Skautų Aidas" kad ir išeidavo, bet gana sunkiai versdavosi. Dėl lėšų trūkumo ir joks pa tobulinimas buvo neįmanomas. Jūrų Skautų Baltijos Tunto vadovybė, paskelbusi šį vaju, sako, kad jis tik tada bus sėkmingas, kai skautų bičiuliai rėmėjai ir skautų tėvai prie "Skautų Aido" prisidės. "Skautų Aidas" metams kainuoja \$3.00. Garbės prenumerata \$10.00. Užsakymo reikalais kreiptis: Bronius Gurėnas, 2439 W. 69 Str., — Chicago 29. ILL.

ALDONOS VALIENĖS ĮMONĖ NAUJOSE PATALPOSE

Puikios reputacijos įsigijusi p. Aldonos Valienės siuvykla ir valykla yra persikėlus į naujas patalpas — 3358 So. Halsted St.

Siuvami moteriški paredei, permobiliuojamos suknelės, moteriški kostiumėliai. Siuvami vyriški kostiumai. Įvairių drabužių valymas ir dažymas.

Naujos patalpos klientams yra ypač patogios.

NUSISEKES KREPŠINIO PERGALIŲ MINĖJIMAS

Lapkričio mėn. 9—10 d. d. Čikagoje įvykęs Lietuvos krepšinio pergalė 20 metų sukakties minėjimas buvo visais atžvilgiais sėkmingas. Graži ir turtinga minėjimo programa bei ją stebėjusi tūkstantinė žiūrovų minia sudarė pri deramą, šventišką nuotaiką.

Minėjimas turėjo apėmęs 4 pagrindinius taškus: krepšinio žaidy nes, linksma vakarį, krepšinio veteranų pagerbimą ir jų tarpusavio rungtynes ir banketą.

Krepšinio žaidynes, dalyvaujant 5 geriausioms S. Amerikos liet. krepšinio komandoms, laimėjo ASK Lituanica, baigmėje įveikus Toronto rinktinę 58:55. Linksma vakarį, įvykusio Liet. Auditorijoje, metu buvo duota įvairi meninė dalis ir po to sekė šaunus pasilinksminimas. Įspūdingą vaidą paliko veteranų pagerbimas — jiems įteikiant dovanas ir diplomus, o vėliau jiems pasirodant aikštėje tarpusavio rungtynėse. — Puikus buvo ir banketas, kuriame dalyvavo tie patys krepšinio veteranai ir svečiai.

Tokio pobūdžio minėjimas Čikagoje buvo pirminis ir todėl jis buvo sėkmingas su dideliu susidomėjimu. Šios sukakties proga buvo išleistas specialus leidinys apie krepšinį kurį redagavo Edv. Sulaitis, irgi gražiai prisidėjęs prie krepšinkų pagerbimo.

ČIKAGOS JŪRŲ SKAUTŲ VANDENYSE

— Įsteigtas pirmasis Jūrų Skautų tuntas.

Šiais jubiliejiniais jūrų skautijos metais ir Lietuvos Kariuomenės įsteigimo dieną, 1957 m. lapkričio 23, "Aušros Vartų" skaučių tunto sueigoje, Vyr. Sktn. O. Zaļskienės įsakymu nr. 21 (119) buvo paskelbtas pirmojo sesių jūrų skaučių tunto įsteigimas. Pirmosios Tuntininkės pareigas eina s. Flora Kurgonienė.

Lietuvos krepšinio pergalė 20 metų sukakties minėjimo komitetas su Vid. Vakarų sporto apygardos pirmininku. Sėdi (iš kairės): dr. S. Biežis, A. Lingytė, S. Daunys; stovi: Z. Dailidka, P. Petrutis, V. Adamkavičius, J. Vaičiūnas, E. Sulaitis.

— Visiems jūrų skautams pranešama, kad gruodžio 1 d. yra paskutinis terminas užregistruoti į teoretinius buriavimo kursus, kurie yra vedami j.s. inž. E. Jasiūkaičio ir j. ps. A. Levano. Kursus turi teisę lankyti budžiai, gintarės, o jūrų skautai su savo laivo vado žinia.

— Tradicinis jūrų skautijos vakaras, šiais metais pavadintas — "Puota Jūros Dugne", įvyks 1958 m. vasario 15 d. Ruošiamą trumpą, įdomi programą. Salė bus dekoruota įdomiais jūriniais motyvais.

— "Kap. Kukučio" laivo sportininkai aktyviai dalyvauja "Neringos" taut. šokių grupėje. Ši grupė, vadovaujama v. Gr. Sabaliūnaitės, puikiai pasirodė, atlikdama programą Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimui.

— "Baltijos Jūra" tunto krepšinininkai pradėjo krepšinio sezoną. Treniruotės vyksta McKinley Park salėje.

— Gruodžio 7 d. 7 v. v. Tėvų Jėzuitų Jaunimo namuose įvyks Čikagos Skautams Remti Dr-jos iniciatyva ruošiamas jaunimo kovos dėl Lietuvos laisvės pavaizdavimas. Pranešimą padarys ps. A. Banionis iš Detroito. Bus rodomos filmos iš šių metų tarptautinių Džiamborių. Visi skautų tėvai ir bičiuliai kviečiami atsilankyti. Įėjimas nemokamas. Aukos nebus renkamos.

— Lapkričio 30, Clevelando jūrų skautų "Dariaus—Girėno" laivas ruošia savo vakarį ir kviečia visus jūrų skautus ir skaites atsilankyti.

Paul Claudel prieš 20 metų rašė: "Žmogui reikia vėliavos. Jam reikia uždavinų. Jis reikalauja įsakymo. Dar daugiau — jam reikalingas priešas, kurio nuolatinis veikimas jį įpareigoja kontroliuoti savo veiksmus, žinoti savo jėgas, mobilizuoti ir išvystyti savo energiją".

Mes gi turime savo vėliavą, turime ir šventus uždavinius ir turime priešą kvoti. Todėl mums belieka sumobilizuoti savo jėgas ir parodyti savo energiją. Mums gi belieka apsimąstyti — kuo mes gyvename, pažiūrėti — kuo mes esame ir pasparstyti — kuo mes norime būti. E. Tyl.

RUDENIUI, ŽIEMAI
IR VISIEMS METŲ LAIKAMS:
Sportinių,
Darbinių ir
Išieginų
Drabužių bei batų
Geriausias pasirinkimas
tik pas:

H. SEIGAN

1630 — 32 So. ASHLAND AVE.
Telef.: YA 7-1272

Užeik ir įsitikinsi, kad čia gausi geresnes prekes ir pigesnes kainomis, nei kitur.

Be to, čia gausi ilgesniam išsimokėjimui be nuosimčių ir susikalbėsi lietuviškai.

nes šitaip rašo: "Jie kol kas pasitenkina vien kišimu į kalėjimus Lietuvos laisvinimo darbą dirbančiųjų. Nors, sprendžiant iš šio laikraščio straipsnių, jei jie turėtų tinkamas sąlygas, greičiausiai ir jie su sau priešingos minties žmonėmis pasielgtų Kremliaus pa vyzdžiais".

Kiek man žinoma, Krupavičius gyvena šiltoje klebonijoje, Karvelis sėkmingai verčiasi bizniu, dr. Trimakas važinėja po pasaulį. Laisvosios Lietuvos žmonės niekad enkavedistais nebuvo ir jų amato nemoka. Kas nors iš J. Basčio draugų turėtų pasistengti jį nuraminti: nei jam, nei kitiems pavojus negresia.

Devynioliktoje ir paskutiniam punkte J. Bastys kaltina: "Nuerenbergo dokumentai ne vien inkriminavo Lietuvių Nacionalistų Partiją, kaip hitlerinės Vokietijos agentę, bet ir kaip rudųjų talkininkę ginklu nuversti buvusią valdžią".

Čia tai jau ne klaidėjimas, bet tikras delirium. Nuerenbergo dokumentuose nacionalistų partija iš viso neminima. Pagaliau, kada gi "rudieji" kėsinosi ginklu nuversti Lietuvos vyriausybę? Kas iš nacionalistų jiems talkininkavo? Iš kur pas p. Bastį šios siaubingos informacijos? Rimtas laikraštis tokių politinių insinuacijų neturėtų talpinti.

Tegul man būna atleista, kad nepaminėjau kitų "prokuroro" Basčio kaltinimų. Ten kalbama apie kunigus ir vyskupus, apie demokratiją ir diktatūrą. Visur "Laisvoji Lietuva" negera, visur praskaltas. Kai kur, žodžių makalyne, sunku susivaikyti, dėl ko šis laikraštis iš viso minimas. Višinskis šį prokurorišką darbą būtų geriau atlikęs.

KUR YRA SVEIKA
IR SKANU VALGYTI?

GAIVA

LIETUVIŲ
VALGYKLA

3206 So. Halsted Street
Naujai atremontuota.

apie "Laisvosios Lietuvos" žmo-

GYDYTOJAI

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas — 3148 West 63rd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso telefonas PRospect 8-1717
Valandos: po pietų 1—3; vak 7—9, tikrai antradieniais ir penktadieniais
Trečiadieniais ir sekmadieniais ofisas uždarytas
BUTAS: 3241 W. 66th PLACE
Tel.: RE 7-7868

Tel: ofiso AR 6-0161
rez. GR 2-9203

Daktaras
JUOZAS BARIKUS
Gydytojas ir Chirurgas
2336 W Chicago Ave.,
Chicago 22, ILL.

Val: 1-3-30. 6-9 p p nirmėd., antradienį, ketvirtadienį, penktadienį.
11 val ryto — 2 val p p šeštadienį.
Tik susitarus trečiadieniais

DR. JUOZAS PAUKSIYS

DANTŲ GYDYTOJAS
4253 So. Archer Ave.
Įėjimas iš Whipple Ave.
Priemimo valandos:
nuo 10 iki 12,
nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 val.
Išskiriant trečiadienius ir sekmadienius
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val.
Telefonas: ofiso LAfaet 3-4949
namų CE 3-7786

Vaistine

Savininkas
Pr. A. Šimkus
3301 South Halsted Street
Tel: Virginia 9080 ir 9081.
Didelis pasirinkimas įvairių kosmetikos dalykų ir malonus pataravimas patio savininko
Pr. Šimkus.

Atsiskyrimas nuo savo žemės yra visados labai skaudus, nes tai yra atsiskyrimas nuo savo paties gyvenimo ir nuo savo paties dvasios. Palikęs tėvynėje savo širdį, žmogus blaškosi ir nerimsta. Jis pergyvena savyje, kaip nepilną, kaip suskilusį, neturintį savos vietos ir savo darbo. Tėvynės ilgesys yra žmogiškosios pilnatvės ilgesys.
Prof. dr. A. Maceina

BRUNO
kepyklos gaminiai
baigia užkariauti Čikagos rinką, nes

**Kas Valgo Bruno Duoną
Visad Žydi: Kaip Aguona**

Bruno Macianskas
3339 Lituanica Ave. Telef.: CLiSide 4-6376

Parūpina apdraudas ir dvigubus aliuminijaus langus

DRAUDŽIU: namus, automobilius, baldus, langus ir kita. su teikdamas Jums ramybę nelaimėje.

Jūsų patogumui, gaminu dvigubus aliuminijaus langus sumžindamas apšildymo išlaidas darbe —

JUOZAS SPAITIS

3261 So. Halsted Str.
Telef.: Vctory 2-6469

Išnuomuojuama SALĖ VESTUVĖMS, POKYLIAMS
Tel: TO-3-9695

STEVE'S CLUB

Kepti viščiukai ir vėžiai

STEPAS GOBIS —
Savininkas

1500 S. 49-th Avenue,
Cicero 50, ILL.